Jaargang 104. Dingsdag, 7 October 1845. No. 80.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris in het K... *Pekela*, ten overstaan van den RENTMEESTER der S... VEENEN, op WOENSDAG, den 15den October 184.., des morgens te tien uren, ten Huize van den Logementhouder R. H. MIDDEL, te *Oude Pekela*, publiek aan de meestbiedenden te verkoopen: de STADS VIERDE TURF, welke dit jaar in de *Pekela* gegraven is, en wel in zes perceelen, te weten: I. van het *Nieuwe Diep* tot aan het *Middelste Verlaat*. II. Van dáár tot aan het *bovenste Verlaat*. III. Van no. 32 tot en met no. 47, Nieuwe Plaats, Zuidkant. IV. Van no. 48 tot en met no. 67, Nieuwe Plaatsen, Zuidkant. V. Van no. 68 tot en met 71, Nieuwe Plaats, Zuidkant, met den Nieuwen Zuider Aanleg en ten Zuiden denzelven. VI. Van no. 13 tot en met no. 62, Nieuwe Plaats, Noordkant, met den Nieuwen Noorder Aanleg en Hoedmansmeer.

De Conditiën van Verkoop zullen vier dagen bevorens, ten Huize van Verkoop, ter lezing liggen.

GRONINGEN, 6 October 1845.

Burgemeester en Wethouderen:
Bij ongesteldheid van den Burgemeester,
De Wethouder H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer **J. J. DE BLÉCOURT**, Notaris, residerende te *Wildervank*, ten overstaan van den RENTMEESTER der STADS VEENEN, op DONDERDAG, den 16den October 1845, des morgens te 10 uren, in de Schuur staande in de *Wildervank*, bij het Huis *Barreveld*, publiek, aan de meestbiedenden te verkoopen: De STADS VIERDE TURF, welke dit jaar bijlangs het *Nieuwe Stads-Kanaal*, op de Stadsplaatsen aldaar, enz. gegraven is, en wel in twaalf Perceelen, te weten: I. in de 60 Roe ten Zuiden van den 2den Mond van *Gieten*, en in de 60 Roe ten Zuiden van den Mond van *Bonnen*. II. Stads-Kanaalster plaatsen van no. 2 tot en met no. 18. III. Dezelfde plaatsen van no. 19 tot en met no. 26. IV. Als voren, van no. 27 tot en met no. 30. V. Als voren, van no. 31 tot en met no. 34. VI. Als voren, van no. 35 tot en met no 42. VII. Als voren, van no. 43 tot en met no. 48. VIII. Als voren, van no. 49 tot en met no. 52. IX. Kijlplaatsen achter den eersten Afdraai van het Stads-Kanaal, no. 2, 3 en [illegible] Afdraai van het Kanaal Noord- en Zuidkant, achter [illegible] tweeden afdraai, 1ste opsplitting, no. 1, 2, 3, 4 en 5, in de 60 Roe tusschen den Mond van *Buinen* en den afdraai van het Kanaal no. 1, 2 en 3, in de 30 Roe, no. 1 en 2. X. Noordzijde van den Mond van *Drouwen*, no. 1 en 2. XI. Aan den Westkant van het *Stads-Kanaal*, tusschen den Mond van *Drouwen* en *Buinen*, no. 1, 2 en 3; en XII. Oostkant van het *Stads-Kanaal*, achter den 2den afdraai, 1ste Opsplitting, no. 1 tot en met no. 7, alsmede in de 30 Roe Oostkant, no. 1 en 2.

De Conditiën van Verkoop zullen, vier dagen bevorens, in het Huis *Barreveld* ter lezing liggen.

GRONINGEN, 6 October 1845.

Burgemeester en Wethouderen:
Bij ongesteldheid van den Burgemeester,
De Wethouder H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

Inspectie van de Verlofgangers der Nationale Militie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen, naar aanleiding eener bij H. E. A. ontvangen missive van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR dezer Provincie, van den 30sten September l.l., no. 1, ter kennis van de VERLOFGANGERS der NATIONALE MILITIE in deze Stad, dat Zijne Majesteit er in heeft bewilligd, dat de INSPECTIE over de VERLOFGANGERS der NATIONALE MILITIE, waartoe, volgens de bestaande bepalingen, in deze maand October zou worden overgegaan, voor dit jaar **NIET** zal worden gehouden; ten gevolge waarvan de Inspectie, waartoe de Verlofgangers zijn opgeroepen bij Notificatie van Burgemeester en Wethouderen van den 25sten September l.l., **NIET** ZAL PLAATS HEBBEN.

GRONINGEN, 2 October 1845.

Burgemeester en Wethouderen:
Bij ongesteldheid van den Burgemeester,
De Wethouder H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

De **AGENT** VAN 'sRIJKS SCHATKIST te *Groningen* herinnert bij deze de Deelnemers in de Geldleening en Bijdrage van 127 Millioenen, dat de laatste Termijn moet worden aangezuiverd vóór of op den 15den dezer maand.

GRONINGEN, 1 October 1845. RENGERS.

De **ADMINISTRATEUR** van 's RIJKS SCHATKIST in de Provincie *Groningen* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat van HEDEN tot den 31sten December aanstaande, op de gebruikelijke wijze, des voormiddags van 9 tot 12 uren, ten zijnen Kantore zullen worden UITBETAALD de GEWONE en BUITENGEWONE BURGERLIJKE, KERKELIJKE en MILITAIRE PENSIOENEN, over de derde drie Maanden van dit loopende jaar.

GRONINGEN, 6 October 1845.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN, 29 September.

De geneesheer *Nohl* en de apotheker *van Hees*, te Barmen, meenen het middel te hebben gevonden, waardoor aardappelen, die door de thans heerschende ziekte zijn aangetast, tegen een algeheel bederf bewaard worden. Het bedoelde middel bestaat daarin, dat de versch gerooide en afgewasschen aardappelen, zoowel de gezonde als die, welke reeds aangestoken zijn, gedurende een half uur in water worden gelegd, met 1 pCt. chloorkalk vermengd, voorts gedurende ongeveer 20 minuten in eene oplossing van soda en water, in dezelfde verhouding. Daarna spoelt men de aardappelen met koud water af, droogt ze in de lucht, en kan ze dan zonder het minste gevaar op de gewone plaatsen bewaren. Een pond chloorkalk en een pond soda zijn genoegzaam voor 500 ponden aardappelen.

Deze eenvoudige, goedkoope en geheel onschadelijke methode beschermt de aardappelen tegen aansteking, stuit oogenblikkelijk en volkomen de ontwikkeling der ziekte in de reeds aangestoken vrucht en verandert noch de bestanddeelen, noch het voorkomen, noch de kleur, den reuk of smaak der gezonde aardappelmassa. Zij maakt zelfs, gelijk de ondervinding reeds bewezen heeft, het gebruik der zieke aardappelen geheel onschadelijk en bewaart ons voor het aanstaande jaar poters. De chloor verwoest de woekerplanten, die de oorzaak zijn der verrotting, en wordt daarop door de soda geneutraliseerd. Op zijn hoogst zou zich een klein gedeelte keukenzout kunnen afscheiden.

FRANKFORT, 30 September.

Even als in Heidelberg, is ook in Mannheim de Duitsch-Catholijke hervormer *Ronge* met geestdrift ontvangen. Op beide plaatsen was het hem door de regering verboden, in het openbaar leerredenen te houden, of de godsdienst-oefening te besturen, op grond dat, volgens de bestaande wetten, alleen inlandsche geestelijken zulks verrigten mogen. In Heidelberg is ter eere van *Ronge* een groot feestmaal gegeven, aan hetwelk meer dan vierhonderd personen hebben deel genomen.

— Zie hier een' Souverein, die zich doet kennen door een zeer merkwaardig besluit. De Vorst van Reuss-Ebersdorf heeft het volgend besluit bekend gemaakt in het register der wetten van zijn vorstendom.

„Sedert twintig jaren maak ik mij boos over een beginsel, dat is te zeggen, dat ik eisch, dat iedereen bij zijnen titel genoemd worde, en dat is juist hetgene men niet doet. Bij gevolg stel ik eene boete van een' thaler vast tegen ieder, die zich in mijne dienst bevindt en aan een' ander', insgelijks in mijne dienst, hem noemende, niet den titel geeft, die hem toekomt."

— In Oostenrijk is eene regeling van het openbaar onderwijs op handen. Men heeft professoren van de verschillende faculteiten aan al de Oostenrijksche hoogescholen naar Weenen opontboden, om in eene gemengde commissie de middelen te beramen, waardoor het hooger onderwijs, dat tegenwoordig niet meer op de hoogte van den tijd staat, zou kunnen verbeterd worden.

Van den 1 Oct. De Tweede Kamer der Saksische Stenden wordt met petitiën in liberalen zin, zoowel ten opzigte van staatkundige als van kerkelijke zaken, als het ware overstroomd, en wel voornamelijk uit Leipzig. Den 26sten Sept. kwam bij die Kamer eene dergelijke met 1155 onderteekenaars voorziene petitie uit Leipzig in, waarin, onder anderen, gelijkstelling der Duitsch-Catholijke kerk met de bereids erkende kerkgenootschappen verzocht werd.

Van den 2den. De Israelietische gemeente te Brunswijk, in wier midden de eerste bijeenkomst der Rabbijnen in het jaar 1844 heeft plaats gehad, heeft eene aanklagt ingediend tegen haren rabbijn, dr. *Herzfeld*, en wel wegens zijne vijandige uitdrukkingen tegen de H. Schrift in het algemeen en de boeken van *Mozes* in het bijzonder, die hij zich in de tweede vergadering had veroorloofd. Ingevolge deze aanklagt, is dr. *Herzfeld* van regeringswege van zijnen post ontzet.

— De tandmeester, welke de Keizerin van Rusland op hare tegenwoordige reis naar Italië vergezelt, verkrijgt 200 dukaten per maand belooning.

KEULEN, 30 September.

Het hof van appél heeft het vonnis bekrachtigd, waarbij de bekende *Karel Heinzen* tot zes maanden gevangenis was veroordeeld, wegens opwekking van misnoegen en ontevredenheid der burgers tegen de Regering, door onbeschaamde, oneerbiedige gisping en bespotting der landswetten en der verordeningen van den Staat.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 1 October.

De *Times* bevat eene nieuwe daadzaak tegen de bestendige bezetting van Algiers door Frankrijk. Het blad stemt toe, dat de beschaafde volken het regt hebben, om de aanvallen van half beschaafde of geheel onbeschaafde volken te straffen, maar dat zij het regt niet hebben, die onder het juk te brengen en hun land in bezit te houden, zoo zij geene langdurige en bloedige oorlogen willen voeren. De *Times* vergeet, dat Engeland dikwerf minder gegronde redenen heeft gehad, om zich in het bezit te stellen van uitgestrekte landstreken.

— Gisteren morgen heeft de uitdeeling der brieven van buitenlands, wegens de gelijktijdige aankomst van de brievenmalen van Amerika, China en Indië, eenige vertraging ondervonden. Er waren niet minder dan 260,000 brieven uit te deelen!

— Men mag Groot-Brittanje geluk wenschen, dat de ziekte der aardappelen niet tot Ierland is doorgedrongen. De *Times* deelt het rapport van eenen correspondent mede, die daarhenen gezonden is, om naar den toestand der landbouwende inwoners onderzoek te doen. Op vele plaatsen leven zij het gansche jaar door van water en aardappelen. Eén van hen zeide, dat hij zijn geheele leven geen stuk brood geproefd had. Zij bouwen koren en maken boter, maar moeten alles verkoopen, om hunne pacht te betalen. De honger is vernuftig, en zij hebben het middel gevonden, om van water eenen sterken drank te maken: zij doen er peper in. Aardappelen met water en peper is al hun voedsel. Anderen koken met hunne aardappelen eene soort van zeekruiden, die er eenen zoutsmaak aan geven.

— Berigten uit Washington melden, dat voortaan van de koffij, die uit Holland aangevoerd wordt, onverschillig onder welke vlag, een inkomend regt van 20 pCt. van de waarde moet betaald worden.

— De zalmvischvangst op de kusten van Ierland is dit jaar zoo overvloedig, dat er geen zout genoeg in voorraad is, om den visch te bewaren. Dit is eene soort van schadeloosstelling voor het verlies van een gedeelte van den aardappelen-oogst.

Van den 2den. Het Parlement is heden pro forma door den lord-kanselier en door de lords commissarissen, hiertoe benoemd, verdaagd. Geen van de leden van de Kamer der Gemeenten was bij deze formaliteit tegenwoordig. De Kamer werd door hare officieren vertegenwoordigd.

— De *New Quarterly Review* heeft berekend, dat het getal Engelsche handelsvaartuigen, die schipbreuk lijden, jaarlijks gemiddeld 600 bedraagt; de ten gevolge daarvan geledene verliezen worden begroot op 2½ millioenen £ (30 millioenen Ned. guldens). Het getal omkomende matrozen is van vijftien- tot zestienhonderd jaarlijks. Van de vier schipbreuken worden gemiddeld drie aan de onbekwaamheid der kapiteins toegeschreven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 October.

Onlangs is gemeld, dat ons van Toulon in zee gestoken eskader onder den vice-admiraal *Parseval Deschênes* voor Barcelona verschenen en in de rigting van de Balearissche eilanden voortgestevend was; thans heeft men tijding, dat het den 15den te Palma op het eiland Majorka is aangekomen. Een zeer droevig ongeluk heeft de aankomst aldaar gekenmerkt: op het oogenblik, toen het linieschip *le Diodême* ter reede het anker vallen liet, stortte zijne groote steng, die inwendig geheel vervuurd of verrot was, plotseling neder, en doodde door haren val drie der matrozen.

— Zoo als men verzekert, heeft de bekende priester en hervormer *Johannes Ronge* zijn verlangen te kennen gegeven, om dezer dagen Frankrijk te bezoeken, en heeft het Fransche gouvernement hem officiëel doen aanzeggen, dat het hem volkomen vrij stond, het land door te reizen als een bijzonder persoon, doch dat men hem beletten zoude, zich op eenigerhande wijze te mengen in godsdienstige aangelegenheden, en wel bepaaldelijk, om zijne nieuwe eeredienst in Frankrijk uit te oefenen.

— Gisteren is het eerste nommer van het monsterblad *l'Epoque* verschenen. Geene moeite is gespaard, om bij de uitgaaf van dit reusachtig blad ophef te maken. Aan de deur van het bureau van het dagblad stond gisteren avond een man in uniform met eene groote vlag, waarop de verschijning van *l'Epoque* vermeld werd, terwijl boven de deur een chassinet hetzelfde berigt hield. Heden worden door geheel Parijs groote aankondigings-biljetten aangeplakt, terwijl eene menigte in uniform gekleede facteurs het blad aan de huizen rondbrengen.

— De proefneming op de spoorwegen in den Elzas, om op zon- en feestdagen de prijzen voor het vervoer van personen met 40 pCt. te verminderen is zoo gunstig voor de ontvangst uitgevallen, dat, te beginnen met den 1sten October, een algemeen lager tarief zal worden ingevoerd, zoodat men de reis van Straatsburg naar Colmar (16 uren gaans) voor ongeveer 2 frs. zal kunnen maken.

— *El Fomento* van den 24sten September kondigt als stellig aan, dat er een dubbel huwelijk zal plaats hebben, tusschen de Koningin en een' prins *van Koburg*, en tusschen de infante en den hertog *van Montpensier*.

— De brieven uit Sarragossa van den 24sten September kondigen aan, dat er in een huis een depôt van buskruid, wapens van allen aard, krijgsvoorraad, uniformen van de nationale garde, enz. zijn ontdekt. Men heeft de twee zonen van den man, die dit huis bewoonde, aangehouden, de man zelf is niet kunnen gevonden worden. Men denkt, dat er eene uitgebreide zamenzwering bestaat, die menigvuldige takken in de provinciën en zelfs te Madrid zoude hebben.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 3 October.

Bij besluit van den 29sten September j.l., no. 72, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw benoemd den heer mr. *F. de Greve*, Hoogstdeszelfs commissaris bij en lid en voorzitter van de commissie, ingesteld bij Koninklijk besluit van den 31sten Mei j.l., no. 59.

— Z. M. de Koning is gisteren middag over den spoorweg naar Amsterdam vertrokken, om zich van dáár over Utrecht naar Soestdijk te begeven. Men verzekert, dat deze reis in verband staat met de aanstaande terugkomst van H. M. de Koningin.

— Er zijn weder geruchten loopende, volgens welke de baron *Schimmelpenninck* als minister van binnenlandsche zaken zou aftreden; men gaat daarbij zoo verre van te verzekeren, dat het besluit van ontslag reeds door Z. M. zoude geteekend zijn. Wij kunnen verzekeren, dat die geruchten van allen grond ontbloot zijn en dat, meer dan immer, het uitzigt bestaat, dat zijne gezondheid gaande weg zoodanig zal verbeteren, dat hij in zooverre het bestuur der zaken van zijn departement zal kunnen blijven behouden.

— Men verneemt, dat het, ten gevolge van een daartoe door het Oostenrijksche gezantschap bij ons hof gedaan verzoek, aan den heer *H. F. Fijnje*, ingenieur van den waterstaat van de eerste klasse in de provincie Gelderland, zal worden vergund, om zich, ten behoeve van eene in Oostenrijk gevestigde onderneming, te belasten met het onderzoek van in dat rijk bestaande plannen tot vereeniging van twee hoofd-rivieren, de Donau en de Theiss, in Hongarije.

AMSTERDAM, 4 October.

Naar men verneemt, zal de hooggel. heer mr. *Cornelis Anne den Tex*, hoogleeraar in het natuur-, staat- en volkenregt, op Donderdag, den 9den October aanstaande, des middags te 12 uren, in de groote gehoorzaal van het athenaeum eene latijnsche rede houden, ter viering zijner 25jarige ambtsbetrekking aan de doorluchte school alhier.

— Wij vernemen, dat ons stedelijk bestuur, te beginnen met den 1sten dezer, de zorg voor het stedelijk archief heeft opgedragen aan den heer *P. Scheltema*, alhier, een man, die reeds in het vorige jaar, door de uitgave eener belangrijke verzameling van Bescheiden tot de geschiedenis des Vaderlands betrekkelijk (Oud en Nieuw, uit de Vaderlandsche Geschiedenis, uitgegeven te Amsterdam bij *G. Portielje*), heeft getoond vol ijver te wezen voor eene geschiedenis, welke, om regt gekend en begrepen te worden, nog altijd de opdelving en bekendmaking van een groot aantal, onder het stof van eeuwen begraven, stukken behoeft. — Zijn wij wèl onderrigt, dan luidt die aanstelling slechts voor één jaar, en heet te wezen „tot het in orde brengen" der stedelijke archieven. Wij vertrouwen evenwel, dat wij verkeerd zijn onderrigt, en dat de aanstelling van den heer *Scheltema* werkelijk zal zijn, zoo als zijne erlangde aanspraak hem regt gaf te verwachten. — Indien eenige stad van ons Vaderland een' kundigen en werkzamen archivarius behoeft, dan is het de hoofdstad des Rijks, waar men, van wege hare belangrijkheid en invloed onder het gemeenebest, oorkonden, bescheiden en briefwisselingen vindt, welke niet of naauwelijks op het Rijks archief zijn aan te treffen. — Wij hopen dan ook, dat, ter bevordering der nasporingen van binnen- en buitenlandsche geleerden, *alle* archieven der stad onder het toezigt van den heer *Scheltema* zullen geplaatst worden.

MAASTRICHT, 1 October.

Den 29sten September jl. zijn drie graanmijten, welke zich in de nabijheid van het dorp Meerssen in het veld bevonden, en waarin de geheele oogst rogge, haver en boonen van zekeren *van Aubel*, schepen dier gemeente, verzameld was, te zamen voor eene waarde van meer dan *f* 1500, in brand geraakt en geheel in asch vergaan; daaromtrent is een geregtelijk onderzoek ingesteld, omdat men vermoedt, dat deze brand aan misdaad is toe te schrijven. Werkelijk is een arbeider, wonende in het gehucht van Rothem, tegen wien zware verdenkingen ontstaan zijn, in hechtenis genomen en naar het huis van arrest te Maastricht overgebragt.

KATWIJK, 2 October.

In den nacht van den 29sten Sept. is alhier de eerste steurharing of bokking aangebragt, bestaande uit ruim 37,000 stuks, met de pink *de vrouw Sara*, stuurman *Willem de Vreugd*, toebehoorende aan de reederij van de heeren *Beeftingh* en Comp.; gisteren de tweede bezending, ter hoeveelheid van ruim 22,000 stuks, met de bom no. 7, stuurman *L. Haasnoot*, van de Katwijksche maatschappij, en heden den 2den dezer ruim 25,000 stuks, met de bom no. 14, stuurman *W. de Jong*, mede van de Katwijksche maatschappij. Ook te Scheveningen is gisteren eene kleine bezending aangekomen.

LEIDEN, 3 October.

Tot leden van den raad zijn alhier benoemd: de hoogleeraar *J. R. Thorbecke*, dr. *Kaathoven*, de heer *Massow*, de hoogleeraar *van den Boon Mesch* en de heer *IJsselstein*. De heer *Kaathoven* behoort tot de petitionarissen tot herziening der grondwet.

— De 271ste verjaardag van het heugelijke ontzet dezer stad is heden op de gebruikelijke wijze gevierd, door het houden van godsdienstoefeningen in de kerken der verschillende gezindheden, alsmede door het feestelijk uitsteken van vlaggen. Heden avond zal door HH. studenten, tot waardige viering van den feestdag, eene luisterrijke soirée musicale in de stadsgehoorzaal gegeven worden.

— Op een' grond te Hillegom, waaruit zieke aardappelen waren gerooid, werden, half Augustus, op nieuw goede oude aardappelen gepoot, die alle goed zijn opgekomen en thans loof hebben ter hoogte van een' Rijnlandschen voet. Aan dit loof en de stengels begint zich nu reeds weder de ziekte te openbaren, waarom het alzoo dubbel raadzaam schijnt, om de reeds gedane waarschuwingen op te volgen, van een volgend jaar zoo min mogelijk aardappelen te kweeken op gronden, waarop ze in het vorige hebben gestaan; of wel drie steek diep te spitten, brengende de bovenste steek onder; welk spitten aan veel meer arbeiders werk zou kunnen verschaffen, daar anders voor aardappelen slechts één steek wordt gespit, en daarenboven diep spitten en het daardoor verkrijgen van losse gronden altijd voordeelig wordt geacht.

NIJMEGEN, 3 October.

In een aanzienlijk huis, in een dorp nabij deze stad, zoude dezer dagen de dienstmeid eene hallo-gaslamp ontsteken, toen zij, in de nabijheid eener kook-kagchel staande, en waarschijnlijk de lamp een weinig scheef houdende, eenige druppels spiritus op haar voorschoot stortte, die dadelijk vlam vatteden. Dit vlammetje met hare hand willende uitslaan, terwijl zij, zich eenigzins bukkende, in de andere hand de lamp

vasthield, ontliep der lamp eene grootere hoeveelheid spiritus, en dit zette haar geheel in vlam. Op haar geschreeuw snelt de heer des huizes toe, die, daar op het oogenblik geen bluschmiddel voorhanden was, de vlam met de hand trachtte uit te slaan, doch te vergeefs, zoodat hij haar de kleederen van het lijf rukte, en in de verwarring nog zoo gelukkig was, een' pot met water te vinden, door hetwelk hij den verderen brand bluschte, en zoo doende haar leven redde. De ongelukkige dienstmeid is zeer fel, over een groot gedeelte van haar ligchaam, gebrand; haar redder, de heer des huizes, bekwam zware brandwonden aan beide handen.

Wij deelen dit mede tot waarschuwing van een' ieder', daar het niet genoeg is aan te bevelen, met de hallo-gas voorzigtig om te gaan.

ZIERIKZEE, 2 October.

Met genoegen vernemen wij, dat de bakkers afgezien hebben, om naar de verordeningen van het bestuur der broodzetting, het roggebrood met $2\frac{1}{2}$ cents per Ned. pond op te slaan; voorgevende, dat de vorige prijs (14 cts.) van het brood behoorlijk geëvenredigd is aan den prijs der rogge. Ook zijn er bakkers, die het grof tarwebrood mede op den vorigen prijs (19 cts.) willen terug brengen.

Deze edele daad der bakkers kan niet naar waarde worden geroemd, daar zij toonen, zich niet met den schamelen penning van den armen daglooner te willen verrijken, maar het lot hunner evenmenschen krachtdadig te willen verzachten.

UTRECHT, 3 October.

De cargalijsten beginnen ons aanvoeren van rogge, zoo wel van Triest als uit de Oostzee, aan te kondigen. De laatste marktdagen in de provinciën getuigen alle van ruime aanvoeren en daarmede gepaard gaande lagere prijzen van alle levensmiddelen, zijnde het nu genoegzaam gebleken, dat de ziekte van de aardappelen op geene andere knol- noch moesgewassen invloed heeft gehad, dan op enkele snijboonenheggen, welke waarschijnlijk langs aardappelvelden hebben gestaan.

Aan de knollen (een voor menschen en vee ten platten lande in onderscheidene provinciën zoo nuttig hulpproduct) wordt niet het minste kwaad bespeurd. Wij hebben er gezien van buitengewone zwaarte, die nogtans volkomen gaaf waren.

Van den 4den. De in de *Staats-Courant* van den 26sten der vorige maand medegedeelde aanwijzing, om de aardappelen te droogen en ze op die wijze tegen het bederf te bewaren, is door verschillende personen met een' zeer goeden uitslag aangewend. De ongewoonte, die de bewerking, oppervlakkig beschouwd, minder eenvoudig deed voorkomen, heeft evenwel door de genomene proeven de overtuiging gegeven, minder omslagtig te zijn dan het inmaken van zuurkool, snijboonen, andievie, enz.

Het daardoor behouden van eene groote hoeveelheid levensmiddelen, welke anders verloren zoude zijn, schijnt dan ook reeds veel te hebben bijgedragen tot de daling der marktprijzen van andere levensmiddelen.

LEEUWARDEN, 2 October.

Van Gouvernementswege is heden aangekondigd, dat de volkomene afsluiting van het terrein van 's Rijks groote gevangenis, het huis van opsluiting en tuchtiging alhier, waartoe het voornemen reeds lang bestond, nog dit jaar volbragt zal worden, en dat de openbare aanbesteding daarvan den 10den October aanstaande op het gouvernementshuis van Vriesland zal plaats hebben. De zoogenoemde Dienaarstrans en verdere woningen op den stads wal, ten oosten van het tuchthuis staande, zijn reeds voor eenigen tijd aangekocht en ontruimd. Volgens het bestek, zullen allen afgebroken en opgeruimd, en de stads wal zal geslecht en doorgegraven worden, ten einde de Keizersgracht met de stads Buitengracht te vereenigen. Nadat het terrein der gevangenis in 1839 door eene gracht aan de westzijde van de stad is afgescheiden, zal het tegenwoordig werk nu moeten dienen, om die afscheiding aan alle zijden te voltooijen, de gebouwen en het terrein ten volle door grachten te omgeven, en om alzoo de veiligheid van het geheel te bevorderen.

— Omtrent het ongeluk, aan de stoomboot *the Rapid*, kapt. *Alfred Brownless*, op hare eerste reis van Harlingen naar Londen overgekomen, kunnen wij mededeelen, dat dit vaartuig, beladen met 321 $\frac{1}{4}$ en 100 $\frac{1}{8}$ vaten boter, 60 balen mosterdzaad, 77 koeijen en ossen, 140 schapen, 2 vaten en 8 manden koehoorns en 5 manden koehoeven, op Zaturdag avond van den 27sten September, uit Harlingen en op Zondag, den 28sten des avonds, uit Texel naar zee is gegaan, en op den volgenden dag door eene andere stoomboot op het Nieuwe Diep binnengesleept met averij aan de machine en een zwaar lek, waardoor het water eenige voeten hoog in het schip stond, ten gevolge waarvan dan ook vijf stuks koeijen verdronken of gesmoord zijn, terwijl er vier stuks zijn afgemaakt; ook de andere goederen hebben veel geleden. — Het is jammer, dat deze eerste reis zoo ongelukkig is afgeloopen, daar anders deze boot zich voor het transport naar Engeland in meer dan één opzigt aanbeveelt. De vracht der passagiers bedraagt slechts *f* 18 in de kajuit en *f* 9 op de tweede plaats; — die van de boter staat gelijk met de schoeners; $\frac{1}{4}$ vat 90 cts. en dits met 10% 99. — Voor eene koe betaalt men *f* 18 en voor een schaap *f* 2,25.

ASSEN, 2 October.

Den 25sten l.l. heeft de bisschop *van Curium* de te Frederiksoord nieuw gebouwde R.-C. kerk ingewijd, bijgestaan door 17 geestelijken. In eene gepaste kanselrede heeft hij de gemeente geluk gewenscht met dit bedehuis, en haar tot dankbaarheid aan den Koning opgewekt, door wiens milde gift zij dit gebouw verkregen had.

GRONINGEN, 6 October.

De jaarlijksche verwisseling van het Rectoraat der Hoogeschool alhier zal plaats hebben op aanstaanden Donderdag, den 9den dezer, des voormiddags te 11 uren; zullende de aftredende Rector Magnificus, de Hoogleeraar H. NIENHUIS, met het houden eener plegtige redevoering, in het kerkgebouw der Doopsgezinde Gemeente, deze zijne waardigheid overdragen aan den Hoogleeraar A. A. SEBASTIAN, door Z. M. tot Rector voor het volgende academie-jaar benoemd.

Men leest in de *N. Rotterd. Courant* van den 3den dezer: Wij deelen hieronder een extract uit een' brief van Suriname mede, ons door eene vriendelijke hand toegezonden:

„Wat onze arme kolonie betreft, ik kan er u weinig goede berigten van geven. Onze gouverneur ELIAS is als een gejaagd hert weggesneld, ons in het denkbeeld latende, dat de heer RADERS dadelijk hier zou komen. Niet alleen heeft deze niet aan deze overhaaste oproeping voldaan, maar men zegt zelfs, dat hij voorwaarden gesteld heeft, die het zelfs waarschijnlijk maken, dat hij nimmer komen zal. De kolonie heeft wel wat van eenen désolaten boedel, dien niemand aanvaarden wil. De heer DE KANTER is nu door dien zamenloop van omstandigheden voorloopig met het gouvernement belast; doch deze brave man, die tweemalen gouverneur ad interim is geweest, is zoodanig voorbijgegaan en gegriefd, en moet zoo zeer vreezen, dat de heer ELIAS het met den minister eens zal zijn, om hem tegen te werken en al zijne handelingen te gispen, dat hij het noodige àplomb mist, om met die veerkracht te handelen, welke de staat der volkplanting dringend vordert, vooral ten aanzien der kolonisatie. Een beknopt verhaal, hoe men daarmede heeft gehandeld, zal u het best kunnen doen beoordeelen, hoe onvergeeflijk er in deze is te werk gegaan.

Het zal nu 3 jaren geleden zijn, dat ds. BETTING naar hier werd gezonden met een paar boeren, om voorloopig maatregelen te nemen ter vestiging eener volkplanting. Daartoe werd de rivier Saramacca uitgekozen; doch toen ds. BETTING er eenigen tijd geweest was, vermeende hij, dat het plan onuitvoerbaar was en deelde zijne bedenkingen deswege aan het ministerie mede. Eene commissie, door den G. G. gezonden, was van eene andere opinie, en de minister beval de voortzetting der voorbereidende werkzaamheden. Een groot aantal kommando negers werd aan ds. BETTING toegevoegd, en deze begon daarmede het door hem gekozen terrein op Voorzorg, tegenover Post Groningen, te bewerken. Ik behoef hier wel niet aan te merken, dat van dat oogenblik af, dat ds. BETTING het plan als onuitvoerbaar beschouwde, hij de man niet meer was, die het moest besturen. Daarbij kwam, dat hij twist met den G. G. kreeg, waardoor er veel over en weder werd geschreven, doch waardoor zijne pogingen geheel verijdeld werden, en de hoofdzaak volstrekt niet vooruitging. De gouverneur ging zelf niet naar de plaats der kolonisatie en de werkzaamheden niet opnemen, ofschoon het slechts eene dagreis afstands van de stad is, en geene der zakekundige personen stonden ds. BETTING ter zijde. De groote planters, die hier door ondervinding en invloed belangrijke diensten hadden kunnen bewijzen, werden door den G. G. niet geraadpleegd. Eindelijk wordt ds. BETTING, ten gevolge zijner twisten met Z. Exc., terug geroepen, en nu komen er in de maand Julij, het ongezondste jaargetijde voor nieuw-komers, omdat dan de kentering der saizoenen plaats heeft, twee schepen met boeren aan. De stoomboot was zonder noodzakelijkheid door den G. G. naar Curaçao gezonden, alhoewel die aan de schepen beloofd was, om hen op te slepen. Hierdoor bleven zij een paar dagen aan de kust liggen, dat bij de weinige scheepsruimte, onder de zon der keerkringen, reeds noodlottig moest zijn. Eindelijk werkten de schepen zelve de rivier op, waarbij de boeren gansche nachten mede werkzaam waren met het uitbrengen van ankers en trossen. Ten laatste komen zij op Voorzorg aan en zien eene rij hutten, die dáár als op de heide stonden, waar men niet bij kon komen, dan na door den modder gewaad te hebben: de grond, waar de schamele woningen op stonden, was niet behoorlijk opgehoogd en dus geheel vochtig; dáár achter was de grond overal met ruigte begroeid, terwijl het geheel door een groot bosch was omringd. Er was geene behoorlijke lozing, zoodat overal water stond; geene stoelen, tafels, potten, om in te koken of iets voor de noodige levensverrigtingen, evenmin provisiën. Dit was wat zij vonden, in plaats van datgene, wat hun beloofd was, namelijk: een huis en hof, een' bewerkten tuin en een stuk land, gedeeltelijk beplant, en daarbij een aantal vee en pluimgedierte. De eerste indruk was dan ook zoodanig, dat de boeren weigerden te ontschepen, en dit slechts ten gevolge der dringende voorstellen van ds. COPIJN gelukte. De eerste 8 dagen bestond hun voedsel alleen uit ongerezen spek-pankoeken met rivierwater. Zulk eene aankomst en voeding maakten hen natuurlijk zeer ontvankelijk voor de landziekte. Intusschen kwam ook het derde schip met ds. VAN DEN BRANDHOF aan; en ofschoon post Groningen er nu bij werd genomen, was er op lang na geene ruimte genoeg voor zoo vele menschen. In een der huisjes, gelegen boven een' niet goed digtgemaakten poel, waaruit dus de schadelijkste dampen oprezen, brak de ziekte uit, die nu reeds ds. COPIJN en zestig anderen ten grave sleepte, en waaraan nog ruim 100 lijders ter nederliggen. Ik ben met een oud plantaadjeman, den heer BESTEN, burgerkapt. van Para, in loco geweest, en wij kunnen u verzekeren, dat er nergens bij de plaatsing van negerwoningen met zoo weinig overleg en zooveel onkunde wordt te werk gegaan, en men geene betere wijze had kunnen volgen, zoo het plan geweest ware, om ziekten uit te lokken. Toen ik bij ds. VAN DEN BRANDHOF was, woonde z. eerw. met nog 34 menschen, waarvan verscheidene ziek lagen, in de officierswoning van post Groningen, een gebouwtje, dat slechts voor ééne familie is ingerigt. De heer DE KANTER haast zich, om in de noodige behoeften te voorzien, maar het groote kwaad is geschied. Verbeeld u, dat de ziekte reeds verschillende slagtoffers telde, toen er van hier medicijnen werden gezonden; zelfs dáárvoor was niet vooruit gezorgd. Men verhaalt als stellig, dat de G. G. twee dagen vóór zijn vertrek tijding kreeg van het uitbarsten der ziekte, doch niet alleen geene maatregelen heeft genomen, maar zelfs er geen woord van gezegd heeft tegen den heer DE KANTER, dien het dus kort daarna als koud water op het lijf viel. Mijns bedunkens, is deze handelwijs onverantwoordelijk: en niet minder als mensch dan als G. G. was de heer ELIAS verpligt, in zulke kritieke omstandigheden de kolonie niet te verlaten en het bestuur in handen te geven van iemand, dien hij, althans in het moederland, als geheel onbekwaam heeft afgeschilderd en wien de handen veel meer dan hem gebonden zijn. Nu moeten wij vreezen, dat een plan, dat voor de kolonie, onder een goed bestuur, eene bron van zegen voor de toekomst had kunnen worden, thans door de onvergeeflijkste nalatigheid en verzuim van hoognoodige voorzorgen zal verijdeld worden, met eene ontzettende opoffering van tijd, geld, moeite en menschenlevens. Ik zie, dat ik u," enz.

In de *Staatscourant* van den 4den dezer leest men:

„Nadere berigten uit Suriname, loopende tot den 8sten Augustus jl., over den staat der ziekte onder de Europesche kolonisten, hebben de hoop nog niet bevestigd, vroeger opgevat, dat de ziekte weldra een' meer gunstigen keer zoude nemen; — het getal overledenen was aangegroeid tot negenenvijftig, waaronder vele kinderen en jongelieden beneden de zestien jaren. Honderd en vijf personen waren nog ziek en vijfenvijftig herstellende.

„Het koloniaal bestuur beijverde zich bij voortduring, om alle hulp en tegemoetkoming, onder zijn bereik, aan de kolonisten te verleenen.

„Men roemt in hooge mate de houding van den weleerwaarden heer VAN DEN BRANDHOFF, die voortging, om zijne moeijelijke pligten met ijver en moed te vervullen en het voorbeeld gaf van bedaardheid en onderwerping."

Nog behelst de *Staats-courant* van dienzelfden datum de volgende berigten:

„Berigten uit Koppenhage van den 25sten September j.l. houden in, dat, wanneer de toevoer van levensmiddelen uit het Noorden niet aan de verwachting in Nederland mogt beantwoorden, zulks niet is toe te schrijven aan onbekendheid met het Koninklijk besluit van den 14den bevorens; zijnde veel meer de spoedige rijzing der prijzen te beschouwen als het gevolg van de algemeene bekendheid van dien maatregel en van dergelijke, in andere landen genomen. Niet lang geleden besteedde men voor de ton aardappelen (ongeveer $\frac{3}{4}$ mud) 4 mark, 8 schellingen (ongeveer *f* 1), terwijl men nu reeds tot 8 mark voor dezelfde maat betaalt. De erwten zijn van 6 daalders bo. de ton eensklaps tot op 8 daalders bo. opgedreven en de granen volgen (hoezeer tot dusverre in mindere mate) deze rijzing. Want ofschoon de oogst der granen in Denemarken gunstig is geweest, en de aardappelen insgelijks vrij goed uitvallen, bestaat er nogtans geen buitengewone overvloed der eerste, en heeft men onder de laatste hier en daar ontsteking bespeurd; welk een en ander mede de prijzen heeft doen rijzen. Orders uit Nederland, tot den inkoop van erwten, zijn zonder gevolg gebleven, en wat de aardappelen betreft, zoo wordt men alhier van verzendingen terug gehouden uit vrees voor bederf gedurende de reis.

„Uit Dantzig wordt, onder dagteekening van den 24sten September, gemeld, dat, sedert den 7den bevorens, de prijzen der gerst ongeveer 10 à 15 fl. en die van boekweit en rogge ongeveer 20 à 25 fl. per Hollandsch last gerezen zijn. Erwten werden tegen 190 à 200 fl., en eetbare aardappelen tegen circa 51 fl. per Hollandsch last van 30 mudden vrij aan boord betaald."

Aardig en waar is de wederlegging van het eeuwig refrein der Duitschers, dat *Nederland Duitschland uitzuigt*, in het *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek* van mr. SLOET TOT OLDHUIS, 3den deels 2de stuk.

„Letten wij slechts op het verbruik van Duitsche waren, dat dagelijks onder ons oog in Overijssel voorvalt, welk gewest met 200,000 zielen noch tot de bevolksten, noch tot de rijksten behoort. De pij, waarin zich de Overijsselsche landman steekt, is Duitsch fabrikaat; — de Kloppenburger kousen zijn nog zijne gewone dragt, alleen in Duitsche kousen worden jaarlijks tonnen gouds hier te lande omgezet; — het grof Osnabrücker linnen wordt zoowel voor burger- als boerenhemden versneden; — de winkels in de Overijsselsche steden en dorpen zijn opgevuld met Duitsch katoenen lijnwaden en zijden stoffen. De fijne pellen en damast in Twente worden uit Brunswijksch garen vervaardigd; — onze boer rookt uit een Duitsch pijpje; — zijne tabaksdoos is Duitsch maaksel; — langs de grenzen vergiftigt hij zich en zijn gezin met Duitschen foesel; — hij dorscht met een' Duitschen vlegel; — hij want met eene Duitsche wan; — eene klok uit het Schwartzwald wijst hem den tijd aan; — hij gebruikt geen ander dan Duitsch aardewerk, wat in de meeste burgergezinnen het geval is; — geen aanzienlijk gebouw in Overijssel zonder Bentheimer-steen, te gelijk de grondstof voor den slijpsteen van den boer en velerlei ambachtslieden; — het scheermes van den barbier wordt over den Duitschen oliesteen gestreken; — maar ook het scheermes, de scheerdoos, tot zelfs het eenvoudige kwastje is Duitsch maaksel; — st. Nikolaas is in Overijssel als in geheel Nederland met Neurenberg geabonneerd, voorzeker geen verwerpelijke klant; — ezelkaravanen voeren ons geregeld Duitsch glaswerk aan; en wij nemen de ezels nog wel eens toe. — Men ziet de rijken van den lande met schamel voertuig onze grenzen overrijden, maar weder met een schoon Duitsch rijtuig en Duitsche paarden binnenkomen. — Geen kalkoen bijna op onzen disch, die niet in Duitschland uitgebroeid is. — Rondventers uit Bohemen loopen langs onze deuren met hoeden en petten van stroo; — ginds voert ons een karretje de roodaarde achter uit Duitschland aan; — hoe zouden wij het maken zonder Duitsch zwartsel? Welke nette Overijsselsche huisvrouw heeft niet haar bakje biksteen? — Duitsche steenkalk wordt in een groot gedeelte van Overijssel alleen gebruikt; — Duitsche tufsteen geeft ons het cement. — Duitsche leijen bedekken onze kerken en andere gebouwen. Onze jeugd op de scholen gebruikt geene andere dan Duitsche leijen; geene andere de koopman, de winkelier, de ambachtsman. — Met Duitschen steen vloeren wij onze straten. — Buiten den aanvoer van hout over land worden de gedeelten van de Duitsche houtvlotten, over den IJssel, de Dedemsvaart, het Zwarte water, binnen het land door, naar Vriesland en Groningen gezonden; — wij bestrooijen onze tuinpaden met Duitsche grint, wij maken er onze wegen van, wij stelpen ze over onze zeewerken, en drukken die met Rijnsteenen en zelfs al met Duitsch puin ter neder. — Duitsche ijzerwaren zijn van algemeen gebruik; — wij verslaan, alleen in Overijssel, millioenen Duitsche spijkers; — langs de Hannoversche en Pruissische grenzen vinden de granen geen anderen slijt dan op ons grondgebied; — de noten, die men op de tafeltjes en in de kleine fruitkraampjes onzer steden vindt, zijn aan den Rijn of Moezel grootendeels gegroeid. — Zelfs heeft men ons uit Coblents in den vorigen winter te Zwolle als reeds lang in sommige Hollandsche steden van aardappelen voorzien; — wij ontbieden slechts Duitsch dennenzaad. — Erfürt versiert onze tuinen met anjelieren en andere bloemen; — men vrage eens in eene goed gesorteerden boekwinkel, wat er al Duitsch is; — het Overijsselsch burgermeisje vindt, als de aanzienlijkste dame, reeds behagen in eau de Cologne; — zij gebruikt weinig anders, dan Duitsche naalden en spelden; — de Rijnwijn is een algemeene drank van den gegoeden stand geworden; niet minder de Duitsche minerale wateren. — Maar hoe vele waren, die ons niet onmiddellijk voor den geest komen, en die van algemeen gebruik zijn, en waarvan de geregelde aftrek juist daarom het voordeeligste is, zouden hier niet bijgevoegd kunnen worden! Duizenden Duitschers bezoeken jaarlijks Overijssel, om onzen turf te steken, ons gras te maaijen en om aan onze openbare werken te arbeiden; in één woord, als men Overijssel uit het oogpunt van het verbruik beschouwt, gelijkt het naar een Duitsch wingewest, en zoude men zoo niet alle provinciën van het Rijk beschouwen kunnen? Wij achten echter dezen toestand niet nadeelig; *het zoude dwaasheid zijn zelven voort te willen brengen, wat andere natiën ons goedkooper en beter leveren kunnen;* vele pro[illegible], om takken van nijverheid op eigen bodem over te planten, geschieden ten koste van het nationale kapitaal; komt hier de Regering nog met eene *beschermende* hand tusschen beiden, dan wordt er slechts *een druk voor de massa verbruikers of de natie meer geboren. Het geld, dat wij voor de Duitsche waren in ruiling geven, vertegenwoordigt slechts andere door ons voortgebragte waardijen.* Echter moest men in Duitschland zoo veel hulde aan het gezond verstand doen, om in te zien, dat, hoe grooter hoeveelheden koloniale voortbrengselen het uit Nederland trekt, wij te meer Duitsche waren zullen inruilen, en het verbruik daarvan in ons land en onze bezittingen met hunne millioenen zielen toe zal nemen."

INGEZONDEN STUKKEN.

Het tegenwoordige oogenblik.

De treurige verwachting van den aardappelenoogst was reeds sedert geruimen tijd het bijna algemeene onderwerp der gesprekken, en tevens van menig Couranten-artikel. Voor zoo verre deze betrekking hadden op den invloed, dien de mislukte aardappelenoogst zoude hebben op de prijzen en behoeften der levensmiddelen, waren vele geschreven door daartoe onbevoegden, wie het, op zijn best genomen, ontbrak aan de vereischte kennis omtrent den voorraad, de productie, den handel en de behoefte van levensmiddelen.

Bij som[illegible] berigten in de nieuwsbladen zag men den nood erger [illegible]orgesteld, dan hij wezenlijk is, of zeer ondoelmatige middelen [illegible] tegemoetkoming voorgesteld; bij anderen weder den groothandelaar en winkelier als medeoorzaak opgegeven en in een ongunstig daglicht gesteld.

Geheel doordrongen van het belang der zaak en van het tegenwoordige oogenblik, hebben wij gemeend, het stilzwijgen niet te mogen bewaren, maar daarentegen veel ter bemoediging te kunnen, alzoo ook te moeten zeggen. Bereiken wij dit oogmerk, dat dan alle vaderlandsche dagbladen onze mededeelingen geheel of voor zoo verre zij het noodig achten overnemen.

Onze eerste bedenking is, dat men den nood erger voorstelt, dan hij wezenlijk is. Doet men dit niet, als men zegt: DAT *vele landgenooten dit rampzalig jaar op eene rampzalige wijze besluiten zullen;* DAT *sommigen misschien vóór het einde des jaars zijn weggesleept;* DAT *zonder kwijtschelding der grondpachten ook de braafste en ijverigste landlieden tot den bedelstaf komen, en dat die kwijtschelding alleen zal strekken om het leven nog korten tijd te verlengen, om toch tegen den winter eene prooi van gebrek te worden, waarop* TE LANDE *alleen zij eene uitzondering zouden maken, die een' spaarpenning bezitten, maar velen zouden*, even als DUIZENDEN VAN BEHOEFTIGEN IN DE STEDEN, *zonder buitengewone hulp den winter niet doorkomen*, terwijl men er tusschen voegt: *onze pen weigert het ter neder te schrijven....* Wij vragen: wat weigerde de pen, om ter neder te schrijven? Had men nog iets kunnen zeggen, om het volk meer beangst te maken? Zeker niet. Wij vragen verder. Is het te verwonderen, wanneer zulk eene taal gevoerd wordt door het meestgelezen dagblad, dat dan op sommige plaatsen de geringe volksklassen alle banden verbreken, dat zij de weinige dagen, die men hen leert dat zij nog zullen kunnen leven, dat zij die dagen niet in kommer en gebrek willen doorbrengen; dat het volk onverschillig wordt voor op te leggen straf, ja misschien liever gevangen dan vrij wil zijn, om daardoor beschermd te worden tegen het voorgestelde gebrek? Schamen zulke dagbladen zich niet, om dan nog ten slotte te durven verklaren, *de zaken* EERLIJK *en* OPREGT *te hebben voorgesteld?* Wij gelooven veeleer, dat men orde, rust en veiligheid heeft op het spel gezet, om bijzondere oogmerken te bereiken.

Wij verzekeren het, zoo kommervol is niet het vooruitzigt; er zal hier te lande geen hongersnood komen: in het naburige Engeland liggen alleen meer dan 40,000 lasten Tarwe, aldaar van buitenlands ingevoerd, en die thans niet in Engeland verbruikt mag worden, zonder dat van ieder mud *f* 3-40 of van het *last f* 162 inkomend regt worde betaald. Daarvan hebben dan ook reeds aanvoeren naar Holland plaats gehad. Niet alleen ontvingen wij gedurende de vorige maand van Engeland *Tarwe*, maar ook vele ladingen *Gerst*, *Boekweit*, *Erwten*, *Rijst*, *Gort* en honderde vaten *Meel*, daarbij *Boekweit* uit Frankrijk en Denemarken; bovendien, als gewoonlijk, *Tarwe* en *Rogge* uit de Oostzee, onderscheidene ladingen *Rogge* uit Archangel en vele uit Triest, ja zelfs van Odessa en van Tangarok. In onze behoeften wordt dus mede voorzien van de meest verwijderde plaatsen van Europa, en men mag zich voorstellen uit deze verzendingen van het barre noorden en verre oosten, (die de IJszee of Zwarte zee overkomen,) dat er in geen ander land gelegenheid bestaat, om de genoemde graansoorten, bijzonder de Rogge, voordeeliger dan hier af te zetten: ijdel dus de zorg, dat in ons land vóór of gedurende den winter duizenden van gebrek zullen omkomen. Anderen vreezen echter, dat wij de hoogste prijzen en den grootsten nood later en eerst in het voorjaar zullen hebben; niemand zij daarover bekommerd en onthoude daarom zijn graan aan de markt: het is immers eene bij den handel bekende daadzaak, dat er op dit oogenblik gelegenheid bestaat, in Denemarken belangrijke hoeveelheden Gerst te koopen, om in het voorjaar te leveren tot een' prijs, dat, met alle onkosten van vervoer herwaarts, de daarvan gemaakte Gort vier gulden per mud goedkooper kan worden geleverd, dan men de vorige week hier op de markt voor de Gort moest besteden. Wanneer men hierbij in aanmerking neemt den ruimen oogst van de meeste graansoorten, bijzonder ook dien der Paardenboonen (*); dat de meeste graanprijzen den laatsten tijd eene belangrijke daling hebben ondergaan, en zulks nu reeds, nu men, door de vele drukte met den veldarbeid, bij de meeste boeren nog niet begon-

(*) In sommige dagbladen wordt van Paardeboonen melding gemaakt, alsof deze geen menscheneten opleveren. Ter teregtwijzing van die minkundigen strekke het volgende uittreksel van hetgeen omtrent de *paardeboonen* gezegd wordt in het *Herbarium vivum*, bewerkt door J. E. VAN DER TRAPPEN:

„Het *boonen*-meel is helder wit van kleur, geeft, zoo als door „VON SCHWERZ en anderen beweerd wordt, met roggemeel een „fraai, los en smakelijk brood, en kan, met tarwemeel gemengd, „voor allerlei bereidingen, zelfs voor het fijnste bakwerk, gebruikt „worden. In het Wurtemburgsche, in Frankrijk en denkelijk ook „wel op meer andere plaatsen zouden de bakkers er zich dikwijls „van bedienen, óf om aan het gewone brood eene bijzondere „oogelijkheid te geven, óf om dit voedzamer en krachtiger en voor „sommigen smakelijker te maken."

nen is met het dorschen van granen, — dan waarlijk behoeft men de toekomst niet zoo zwart af te schilderen, en kan men die in vele opzigten met gerustheid te gemoet zien.

In de tweede plaats hebben wij gezegd, dat men ter tegemoetkoming zeer ongepaste middelen voorstelde. Doet men dit niet, als men ter navolging aanraadt het zenden van briefjes aan de woningen van minvermogende ingezetenen, met kennisgeving, dat door het stedelijk bestuur in de aanstaande behoefte aan levensmiddelen zal worden voorzien? Dit onderdrukt de werkzaamheid, met alle pogingen tot zelfredding, en welke eischen zullen daarop niet gegrond worden? Af te keuren is het ook, als men aanraadt, om nu reeds commissiën te vormen tot het dadelijk opslaan van Rijst, Gort, Rogge en andere goederen, of dat men voorbeelden vermeldt van personen, welke reeds voor eenigen tijd die artikelen hebben opgeslagen, om ze later voor inkoopsprijs weder over te doen, en men zulks ter navolging aanbeveelt: het eene en andere nu te doen, kon geen ander gevolg hebben, dan de prijzen dezer artikelen op te drijven. Men wachte de groote aanvoeren van Rijst af, welke in deze maand plaats hebben; en geve den tijd, om de granen te dorschen en, zoo verre noodig, te verwerken, gelijk ook reeds elders meer gezegd is; en mogen in deze maand de aanvoeren van granen op de landmarkten nog niet groot zijn door den veldarbeid, spoedig daarna zullen zij komen. Het is niet te betwijfelen, of zulks zal eene verdere verlaging der prijzen ten gevolge hebben. Het zal zeker de bakkers evenmin als de behoeftige ingezetenen te vergeen zijn, de tot dure prijzen ingeslagen Rogge en andere artikelen tot inkoopsprijzen over te nemen, hoe goed ook de bedoeling van dien raad zij geweest. Als eene proeve van verkeerde middelen in het belang der minvermogenden aanbevolen, kan nog strekken: men verlangde, bij eene zetting van den Broodprijs, ook die voor Rijst, Gort, Koffij en Siroop: alle artikelen, waarvan zulks niet mogelijk is, door hunne verschillende soorten en hoedanigheid, terwijl ook de mededinging bij het groote getal winkeliers te grove winsten ondenkbaar maakt. Dit is ook toepasselijk op den verkoop van alle soorten van levensmiddelen, en wordt daardoor reeds gedeeltelijk de bedenking wederlegd, in de derde plaats gemaakt, dat men den handelaar en winkelier als mede-oorzaak beschouwt der schielijke verhooging, welke de prijzen van vele levensmiddelen ondergaan hebben. Wij zullen daarbij echter nog een oogenblik stilstaan, 'twelk wij te noodzakelijker achten, daar dit gevoelen voedsel heeft gevonden door mededeelingen van onderscheidene dagbladen, waarvan zulks het minst te verwachten was. Gelijk wij even gezegd hebben, de mededinging is te groot, dan dat een bakker, grutter of winkelier op zijne waren woekerwinst zal nemen; deze moet daardoor meestal met een klein winstje verkoopen. De handel in het groot verdient zeker nog minder eenige beschuldiging. Hij is het immers, die de granen en andere levensmiddelen bij volle ladingen aanvoert en ze bij de aankomst verkoopt, wanneer hij gelegenheid heeft, om zulks met eenige winst te doen, tenzij hij denkt, dat de behoefte later nog grooter zal worden en dat hij de interest en verdere kosten van bewaren beloond krijgt, gelijk ook anderen bij grooten voorraad en lage prijzen binnenlands koopen, om in pakhuizen op te slaan. Deze tak van handel is het juist, waaraan zoo wel de voortbrenger als de verbruiker, de minvermogende als de arbeidende klasse de meeste verpligting hebben. Deze tak van handel is het, die bij overvloed de producten eenige waarde doet behouden. Hij is het, die handelsvoorwerpen herwaarts voert, ook zelfs dan, wanneer ze niet eens met dadelijk voordeel te verkoopen zijn; hij is het, die bij kleine oogsten of misgewassen met zijnen voorraad te hulp komt, gelijk wij ook in dezen tijd gezien hebben. Hoe [illegible] duizende balen rijst heeft hij niet geleverd? Hij is de voornaamste schakel in de handelketen; duizenden van daglooners hebben bestendig alleen daaraan hun bestaan te danken; hij wekt de voornaamste behoefte aan pakhuizen, entrepôts en magazijnen; zonder dezen tak van handel zoude een algemeene hongersnood zeker minder zeldzaam zijn, — dat men hem dan niet lastere, maar aanmoedige en op hoogen prijs stelle.

Men leide uit het een en ander niet af, dat wij de aardappelenramp te ligt rekenen. Verre van daar! Daarom willen wij ook de toekomst niet onvoorbereid afwachten, maar ten slotte nog eenige middelen ter tegemoetkoming vermelden.

Dat het Gouvernement in alle provinciën zoowel, als Stedelijke en Gemeentebesturen, maatregelen neme, om de geringe klasse gedurende den winter werk te verschaffen!

Dat zich spoedig overal commissiën vormen, om tot hetzelfde doel werkzaam te zijn, welke bovendien nu reeds gelden bijeenbrengen, waartoe ieder naar zijn vermogen *ruim, ja zeer ruim* zal moeten bijdragen; dat deze commissiën in de eerste plaats eene aanzienlijke hoeveelheid brandstof opslaan (die later minder goed en moeijelijker te verkrijgen is), dat zij verder zoo veel in haar vermogen is, trachten om de geringe klasse nu reeds matig en spaarzaam te doen zijn; dat men naauwkeurig onderzoek doe naar de meest geschikte levensmiddelen, om de aardappelen te vervangen, den meest geschikten tijd en wijze, om zich die aan te schaffen! Het laatste verdient ook vooral de aandacht van reeds gevestigde Commissiën van spijsuitdeeling, opdat die vroeger dan gewoonlijk hunne zoo weldadige uitdeelingen kunnen beginnen.

GRONINGEN, 4 October 1845.

III.

Hoe het Journal de la Haye den geest vat van 's Gouvernements woorden, en een' verkeerden dunk in het Buitenland verbreidt nopens dien geest.

Wij achten het billijk en pligtmatig, thans eens den volgenden kleinen Commentaar op een van de laatste nommers des *Journals* te geven. Wij willen nu eens oplettend maken, HOE het Blad de berigten uit de Staats-Courant in het Buitenland bekend maakt, en hoe juist het zich van zijne pligt kwijt!

Ter zake! Wij kiezen de *Staats-Courant* van den 27sten September l.l., waarin het berigt gevonden wordt over de hier en daar plaats gehad hebbende ongeregeldheden. Dat berigt nu wordt door het *Journal* vertaald medegedeeld, in zijn nommer van den 28sten September l.l. Het Journal vangt zóó aan: „Le *Staats-Courant* d'aujourd'hui [27 Sept.] publie l'article suivant." Nu zoude men denken, — en het ware trouwens ook niet meer dan pligt, — dat het *Journal* het bedoelde artikel, zoo als het *is*, mededeelt, ... maar men vergelijke de beide teksten, die wij hier doen volgen (wij nemen slechts een klein gedeelte):

Staats-Courant.	*Journal de la Haye.*
„....Maar de hoogte der prijzen van den dag drukt niettemin. De behoefte van het oogenblik maakt wrevelig, ontevreden. Men zou zich willen wreken. Op wien? *Tegen God, die de beproeving zond, valt niet te kampen.* Aan de Regering kunnen zelfs kwalijkgezinden *het misgewas eener vrucht* niet wijten. De *groote kooplieden werken meer in de verte.* Maar de grutters en bakkers! Dezen heeft men onder zijn bereik — die moeten het ontgelden, want die hadden het in de magt om zonder opslag te verkoopen — al verloren zij er bij. Rede-looze, en wat erger is, noodlottige dwaling, welke op het hoofd van hen *zou kunnen nederkomen*, die er zich aan overgeven!"	„....Mais la hausse du prix des denrées n'est pas moins aujourd'hui une calamité publique. Les besoins du moment alarment les esprits, excitent le mécontentement. On voudrait se venger. Contre qui? contre Dieu qui nous éprouve, *il n'y a pas pour le chrétien de murmure possible.* Les esprits les plus malintentionnés ne peuvent même accuser le gouvernement de la mauvaise *récolte du moindre fruit de la terre.* Les grands négociants *ont leurs relations au dehors; on ne peut les atteindre.* Mais les grénetiers, les boulangers! Ceux-là on les a sous la main, — ils doivent payer la folle enchère, car ils avaient le pouvoir de vendre leurs marchandises sans augmentation de prix, dussent-ils même y perdre. Absurdité, et qui plus est, déplorable erreur, dont les funestes conséquences *rejailliraient* sur celui qui aurait l'imprudence de s'y livrer!"

Wij hebben de voornaamste plaatsen van verschil *cursief* doen drukken, en de lezer zal zelfs reeds de opmerkingen gemaakt hebben, die ons tot de volgende woorden aanleiding geven:

1) „Tegen God, die de beproeving zond, valt niet te kampen," zegt de *Staats-Courant* zeer teregt en gepast. Maar wil dat zeggen, wat het *Journal* er van maakt? .... „Contre Dieu il n'y a pas pour le chrétien de murmure possible!" Vooreerst is „kampen" geheel iets anders dan „murmure"; — want *morren* tegen God is helaas! niet alléén mogelijk, maar geschiedt zeker niet zelden. Ten tweede echter weten wij waarlijk niet, waarom het *Journal* dáár die exclusieve woorden heeft ingelascht, *tegen* den geest en *tegen* de stellige bedoeling van het officiële dagblad. Welk oordeel moet nu het Buitenland wel vellen, bij het lezen van de woorden des *Journals*, over den geest van de stukken, die uitgaan van het Gouvernement van het liberale en voor allen gelijke Nederland? Zeker zal dat oordeel onverdiend onjuist moeten zijn. — Of bedoelt het *Journal* met zijne onderschuiving iets anders? B. v., dat voor belijders eener andere godsdienst dan de genoemde, dat morren wèl mogelijk, of minder ongeoorloofd is? Of omgekeerd, dat voor die anderen die onmogelijkheid volstrekt niet uitdrukkelijk behoeft vermeld te worden?.... Dan zouden wij de zedeleer des *Journals* diep beklagen, in het eerste geval; — of hetzelve ons compliment maken, in het tweede.

Maar wij vervolgen onzen tekst.

2). Natuurlijk kan geen sterveling aan de regering „*het* misgewas *eener vrucht*" wijten. Maar de „*récolte*", dat is wat anders. Daartoe zoude toch de mogelijkheid denkbaar zijn, ja zelfs bestaan *kunnen*.

3). „*De groote kooplieden werken meer in de verte!*" De vertaling van deze woorden is curieus. „Les grands négociants *ont leurs relations au dehors; on ne peut les atteindre!*!" Alsof het uit den zin niet reeds bleek, dat de woorden „in de verte werken" zeggen willen: *middellijk, niet dadelijk* werken op het leven des volks. En dan die toevoegselen, die niet eens juist zijn! Gelukkig, dat het *Journal* maar half officiëel is.

4). De dwaling „*zou kunnen* nederkomen" op het hoofd van hen, die aan opschuddingen enz. deelnamen, zegt zeer juist de *Staats-Courant*. Maar het *Journal* is niet zoo gematigd, — een zeldzaam verschijnsel! — het is dadelijk met de straf gereed: stellig zouden de noodlottige gevolgen dier dwaling zich doen gevoelen! Niet, dat wij in het minst de straf op eenig misdrijf zouden afkeuren: in geenen deele; want wat wierd er anders van de maatschappelijke orde? — maar wij willen slechts zeggen, dat het *Journal* ook in dezen zijne van ouds gewone bedaardheid moest behouden en niet straffer zijn dan de *Staats-Courant*. Of wordt *in het* JOURNAL DE LA HAYE elke „DWALING" zoo hard gevallen?.... *Sapienti Sat!*

Voor ditmaal weder genoeg! En het *Journal* houde ons onze belangstelling in zijnen luister ten goede. Wij willen het in de Noordelijke gewesten des lands, eenige meerdere bekendheid doen geworden!

„Oud-Nieuws!"

De Couranten, — dit is maar al te zeer bekend, — disschen nu en dan ook wel eens een oudbakken nieuwtje, als ware het kersversch, aan hunne lezers op. Nu, op een kleintje ziet slechts een knijsoor: — ik wil dus nu eens vertellen, hoe het mij Vrijdag l.l. met *geen* kleintje in dezen gegaan is.

Ik kreeg onze *Provinciale Groninger Courant* van dien dag in handen, en begon haar van den aanvang af, volgens gewoonte, te lezen. Eindelijk kwam ik aan de rubriek LONDEN. Daar lees ik, sub dato *27sten September, en uit Engeland's hoofdstad gedagteekend*, een berigt over den Reuzen-teleskoop van lord ROSSE, en hoe de eerste proefnemingen met dat werktuig *in de maand Maart* dezes jaars, zijn uitgevallen. „Wel!" — dacht ik — „dat berigt komt mij bekend voor;" en onwillekeurig nam ik voor den ouden bekende reeds mijnen hoed af. „Wel zeker!" — zeide ik tot mij zelven — „dat berigt hebt gij immers zelf geschreven en *letterlijk* zoo geplaatst in de *Groninger Courant* van den 13den Mei 1845, zegge 13*den Mei dezes jaars!* — En zoo was het! — Op pag. 2, kolom 3 van die Courant werd dat stukje geplaatst: derhalve ongeveer reeds *vóór 5 maanden!* Hoe wonderlijk alzoo, dat nu hetzelfde letterlijk andermaal gebeurt, en dan nog wel *uit „Londen"* letterlijk zoo wordt geschreven. Hoe nu een inwoner van Engeland's hoofdstad zóó sympathiseren kan met den ondergeteekende, dat hij 5 *maanden later, en met volstrekt dezelfde woorden van A tot Z*, hetzelfde berigt geeft, — ziet, dat is vrij sterk. De „Engelsche" schrijver heeft echter ééne verandering gemaakt: — hij heeft *teleskoop* niet (zoo als ik altijd doe) met K, maar met C geschreven, tegen welke vrijheid ik bij dezen plegtig protesteer.

Mag nu zulk nieuws niet met alle regt worden genoemd „*Oud nieuws?*"...... Begrepen?

5 October. KILIAN.

'S GRAVENHAGE, 1 October. Door Zijne Majesteit is, bij besluit van den 28sten September jl., no. 50, goedgekeurd het uitgebragt beroep van een' predikant, door den kerkeraad der Hervormde gemeente van Heeg, onder de klassis van Sneek, op J. J. KNAP, predikant te Fijnaart, c. a.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 25 Sept., kapit. *Duit* Fennegina, van Amsterdam n. Dantzig; *Wijnstok* Vriendschap, van Amsterdam n. de Oostzee; den 26sten *de Boer Sap* Hendrika, van Hadersleben n. Amsterdam; *Faber* Johanna Mulder, van Stettin n. Amsterdam; den 27sten *Schaap* Geerdina, van Assens n. Holland; *Wolthuis* vr. Clazina, van Amsterdam n. de Oostzee; *Bolhuis* Gesina, van Demmien n. Amsterdam; *Stuit* Eendragt, van Workum n. Koningsbergen; den 28sten *de Winter* Catharina, van Rotterdam n. Dantzig; *Oostra* vr. Maria, van Delfzijl n. de Oostzee; *de Vries* Hoop op Welvaart, van Groningen n. Lubeck; *Duit* Maria, van Wismar n. Amsterdam; den 29sten *Stuitvoet* Annegina, van Stettin n. Amsterdam; *Lukkien* Jettina Roelina, van Groningen n. de Belt. — Te Tonningen den 26 Sept., *Kuipers* vr. Neeltje, van Amsterdam n. Stettin; *Bakker* Antina, van Bremen n. Dantzig; *Folkertsma* Cornelia en *Venema* Alberdina, beide van Stettin n. Amsterdam; *van Wijk* Zorg en Vlijt en *Mooi* Tiessina, beide van Dantzig n. Amsterdam; den 27sten *de Vries* Tekela, van Amsterdam n. Stettin.

Binnengekomen te Amsterdam den 2 Oct., kapit. *de Boer* Vereeniging, van Bordeaux. — Te Texel den 2 Oct., *de Weerd* Anna Elisabeth, van Suriname; *Fenenga* Clara Dorothea, van Sunderland; *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Hull; den 3den *de Weerd* Maria Agnes, van Liverpool; *Koning* Zeldenrust, van Newcastle; *Ouwehand* Fransisca Maria, van Hull. — Te Helvoet den 1 Oct., *Bakker* de Nijverheid, van Bordeaux. — Te Dordrecht den 1 Oct., *de Jong* Sikkolina Hooites, van Riga. — Te Vlissingen den 30 Sept., *de Boer* Harmina, van Londen; den 2 Oct. *van der Wijck* Annechiena, van Marseille. — Te Brielle den 1 Oct., *Puister* Fennegina, van Londen. — Te Terschelling den 30 Oct., *Klaassens* Catharina, van Sunderland. — Bij Newhaven den 25 Sept., *Wessels* Westphalia, van Bremen n. Newyork. — Te Liverpool den 27 Sept., *de Groot* Catharina Engelina, van Amsterdam. — Te Hull den 30 Sept., *de Groot* jonge Clemens, van Amsterdam. — Te Kroonstad den 19 Sept., *Stuit* Johannes en *Uil* Sijbrand Jan, beide van Amsterdam; *Jaski* Alida Theodora, van Hull; *de Boer* Wemelina, van Bergen. — Te Harwich den 28 Sept., *Oostra* Antina Hillegina, van Rotterdam. — Op de Rivier van Nantes den 29 Sept., *Schrage* juffer Alida, van Amsterdam; *Klein* Baudina, van Harlingen. — Te Cardiff den 26 Sept., *de Haan* Siewerdina, van Nantes. — Te Archangel den 15 Sept., *Wiersma* Herstelling, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 20 Sept., *Visser* de Vriendschap en *Visser* Harmonie, beide van Amsterdam; *Plukker* juffer Hendrika, van Groningen; *Weij* de 3 Gezusters, van Antwerpen. — Te Dantzig den 23 Sept., *Zeilinga* vr. Meike, van Amsterdam; den 24sten *Kamminga* Oldambt, van Edam; den 25sten *Brouwer* Elisabeth, van Antwerpen. — Te Swinemunde den 24 Sept., *Boswijk* Jantina, en den 25sten *Boeling* Alida, beide van Amsterdam; *Wever* Gesina Beerta, van Rotterdam; *Bosker* jonge Wigcher, van Cardiff. — Te Wismar den 23 Sept., *Carst* Janke Hooites en den 27sten *Dokter* Maria Geertruida, beide van Amsterdam. — Te Warnemunde den 26 Sept., *Visser* vr. Maaike, van Amsterdam; *van Duinen* Eensgezindheid, van Havre. — Te Travemunde den 28 Sept., *de Jonge* Alida Ikina, van Brussel. — Te Koppenhage den 24 Sept., *Legger* Catharina, van Amsterdam; den 25sten *Scherpbier* Jantina Frouwina, van Zwolle. — Te Hals den 24 Sept., *Veenstra* vr. Aukje, van Bremen. — Te Hamburg den 27 Sept., *Bos* vr. Hillegina, den 28sten *Kranenburg* Wiardus en *de Boer* Janneke, beide van Amsterdam; *de Jonge* Catharina, van Rotterdam; *Lucht* Dorothea, van Gent; *Bontekoe* Jacobina, van Terschelling; den 29sten *Kramer* Elisabeth, van Amsterdam; *de Boer* vr. Petronella en *Jonker* de Hoop, beide van Makkum; den 30sten *Giezen* Geerdina, van Amsterdam; *Huisman* Imke, van Utrecht; op de Elve den 27sten *Jonker* Alida, van Amsterdam; den 29sten *de Vries* de 2 Gebroeders, van Rotterdam; den 30sten *de Groot* Antina Hillegina, van Holland. — Te Bremerhaven den 27 Sept., *Wolkammer* Hillegina Alberdina en den 28sten *Gnodde* jonge Jan, beide van Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 3 Oct., kapit. *Jonkhoff* de Hoop, van Londen; *Landweer* de Vriendschap, van Liverpool. — Te Helvoet den 4 Oct., *Huisman* Onrust, van Liverpool. — Te Brielle den 2 Oct., *Hulzinga* vr. Frauke, van Nantes. — Te Marseille den 29 Sept., *Mulder* Nijverheid, van Amsterdam. — Te Rouaan den 1 Oct., *Hazewinkel* Aukina, van Amsterdam. — Te Gravesend den 2 Oct., *Huizing* Elsina Johanna, van Rotterdam. — Te Kroonstad den 20 Sept.; *de Jong* de Waakzaamheid, van Amsterdam; *Jonker* jonge Agatha, *de Jonge* jonge Pieter en *van der Borgh* Catharina Cornelia, alle drie van Hull; *Polter* de 2 Broeders en *Heijenga* Catharina, beide van Hamburg. — Te Swinemunne den 7 Sept., *Huizing* Marchiena, van Amsterdam. — Te Drammen den 16 Sept., *Dik* Vriendschap, van Harlingen; *Visser* Eensgezindheid, van Amsterdam. — Te Hamburg den 30 Sept., *Kwint* vr. Hendrika, van Utrecht; *de Vries* de 2 Gebroeders, van Rotterdam. — Te Bremerhaven den 29 Sept., *Huisman* Itjea, van Groningen.

In lading te Liverpool den 1 Oct., kapit. *de Grooth* Catharina Engelina, voor Amsterdam.

Zeilklaar te Liverpool den 29 Sept., kapit. *Ugen* Anna Siberdina, naar Rotterdam; *Loman* Vesta, naar Dordrecht; *Zijl* Ludolph Theodorus, naar Antwerpen; *Koster* Concordia, naar Gent.

Vertrokken van Amsterdam den 2 Oct., kapit. *Scheltens* Johanna Gesina, naar Stettin; *Scholtens* Alida, naar Stockholm; *Schaap* Anna Ezelina, op avontuur; *Ouwehand* Germania, naar Boston; *Pik* jonge Hermanna, naar Hamburg; den 3den *Wijkmeijer* Anna en *Visser* Mina, beide naar Hull; *Botje* Sara, naar Stettin; *Joostens* Alberdina, *Scholtens* Europa, *Brouwer* de Hoop en *Kruse* vr. Antje, alle vier naar Hamburg; *Roozeboom* Eendragt, naar Norden. — Uit het Vlie den 30 Sept., *Mulder* Afina Agatha, naar Stettin; *Vos* Reina, naar Drammen; *Steffens* Margaretha, naar Hamburg; den 2 Oct. *Wijkmeijer* Gesina, naar Newcastle. — Van Brielle den 2 Oct., *van der Werf* Jandina, naar Hamburg. — Van Maassluis den 3 Oct., *Naatje* Anna Margaretha, naar Bergen. — Van Terschelling den 28 Sept., *Donema* Renske Hooites, naar Petersburg. — Van Bolderaa den 21 Sept., *Plukker* jonge Hendrik, naar Amsterdam; *Kliphuis* Zeldenrust, naar Elseneur. — Van Memel den 19 Sept., *Onnes* Johanna, naar Harlingen; den 22sten *Dekker* Onderneming, naar Harlingen. — Van Dantzig den 23 Sept., *Dijkhuis* Christina, naar Amsterdam. — Van Kiel den 28 Sept., *Blauw* Gesina, naar Dordrecht. — Van Bremerhaven den 27 Sept., *Bontekoe* vr. Geertruida en *Stuitvoet* Gesina Catharina, beide naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 4 Oct., kapit. *de Jong* de 4 Zusters, naar Londen. — Van Kroonstad den 22 Sept., *Spijkman* Juliana Louisa, naar Amsterdam. — Van Bolderaa den 22 Sept., *de Jonge* Fennegina en den 24sten *Huisman* Hamburg, beide naar Elseneur. — Van Wolgast den 21 Sept., *Kok* Aastroom, naar Rotterdam; *Pronk* Niesina, naar de Noordzee.

Een Fransch schip, gedestineerd naar Athene, is, volgens rapport, op de hoogte van Skyros door roovers uitgeplunderd.

Het schip *Rambler*, kapit. Flett, van Swinemunde met aardappelen naar Antwerpen, is te Elseneur met verhitte lading binnengeloopen.

DELFZIJL den 6 Oct. Binnengekomen den 30 Sept. kapit. *Boekhold* vr. Eefke, van de N. Schans; *Klein* vr. Maria Magdalena, van Emden; den 3 Oct. *Busschen* Geerardina, van Carolinezijl; *Bontekoe* Geertruida en *Daniels* Goede Hafeningh, beide van Bremen; *Mooi* vr. Metta, van Finsterwolder Polder. — Vertrokken den 30 Sept., *Pannenborg* vr. Geertje, naar Emden; den 2 Oct. *Buss* de 3 Gebroeders, op avontuur; den 3den *Zantjer* vr. Trientje, naar Bremen; *Weber* vr. Bilda, naar Halte; *Huisman* de 4 Gebroeders en *Geltes* de 2 Gezusters, beide naar Bremen; *Leenhof* Stad Leer, naar Leer.

TERMUNTERZIJL den 6 Oct. Vertrokken den 3den kapit. *Scheppers* de Eendragt, naar Noorwegen; *Mulder* Sophia, naar Hamburg; *Dijk* de vr. Aukea, naar Weener

HARLINGEN den 4 Oct. Binnengekomen den 28 Sept. kapit. *Kuiper* Gustaaf en *Munneke* Wilhelmina Hendrika, beide van Newcastle. — Vertrokken den 2den *Wijkmeijer* Geessina en *Kuiper* Gustaaf, beide naar Newcastle; *Helmers* Stad en Lande, naar de Oostzee; *Fijn* de Broeders en *Drok* Middelstein, beide naar Noorwegen; den 4den *Ebes* Maria, naar Memel.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN,

WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

25 —— Brouwer, Agina Uindina (Veend.), v. Termunterzijl n. Dantz.
Mooi, Hillechiena Catharina (Winsch.), v. Terravecchia n. Riga.
Oostra, Gezina (Veendam), v. Muiden n. de Oostzee.
Heikema, Agatha (Groningen), v. Amsterdam n. Petersburg.
Posthumus, Anne Willem (Schiermonnikoog), v. Amst. n. Riga.
26 —— Jonker, Gezina Harmina (Veend.), v. Munnikendam n. Dantz.
de Boer, Zeelust (Harlingen), v. Narva n. Edam.
Bakker, Elziena (Veendam), v. Amsterdam n. Koningsberg.
Westers, de jonge Derk (Pekela), v. Memel n. Harlingen.
Taaij, Gezina Jantina (Farmsum), v. Dantzig n. Amst.
Schaap, de jonge Klaas (Schiermonnikoog), v. Dantz. n. Amst.
27 —— Kuijt, Riga (Rotterdam), v. Petersburg n. Rotterdam.
Teensma, Reintje (Schiermonnikoog), v. Dantzig n. Amst.
Wever, Hollands Trouw (Pekela), v. Petersburg n. Amst.
Drent, de Harmonie (Pekela), v. Narva n. Amsterdam.
27 —— Schuuring, Antina (Pekela), v. Dantzig n. Amsterdam.
28 —— Pinksterboer, Maria Johanna (Rotterd.), v. Amst. n. de Oostz.
—— Dekker, de Onderneming (Harlingen), v. Memel n. Harlingen.
Dijkhuis, Christina (Pekela), v. Dantzig n. Amsterdam.

ELSENEUR, 28 September 1845.

De Wind den 25sten N.W.; den 26sten Z.O.; Z.Z.O.; den 27sten Z.O.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . .	van 4 Ponden	43 Cts.,	per ℔ 10⁵ Cts.
De Grofweiten Bol	„ 5 Oncen	12 Cts.,	„ „ 24 Cts.
De Fransche Bol	„ 3 Oncen	13 Cts.,	„ „ 44 Cts.
De Regelwegge	„ 3 Oncen	11⁵ Cts.,	„ „ 39 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol	„ 3 Oncen	11 Cts.,	„ „ 37 Cts.

GRONINGEN, 6 October 1845.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 3 *October*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 41 ℔ f 2,55
O. Bak 70 ℔ f 8,50	N. Wint. 52 ℔ f 4,95	» 44 » » 2,75
Oml. Jar. 68 » » 7,50	» 54 » » 5,40	BOONEN.
» N. 70 » » 8,00	» 56 » » 5,80	
Old. » »	Zomer 52 » » 4,20	Paardenb. f 7,50 tot f 8
» 68 » » 7,30	» 54 » » 4,55	ZADEN, ENZ.
» 70 » » 7,75	» 56 » » 4,95	
ROGGE.	Knobbe 60 » » 5,60	Gr.Gort f 10,50 f 11,50
N. Inl. 64 ℔ f 6,20	HAVER.	Par.100N.℔ f 15 f 18
» » 66 » » 6,60	Dikke 41 ℔ f 2,90	Koolz. f 9 a f 11
» » 68 » » 7,00	» 44 » » 3,05	Zomerz. f 7 tot f 10,50
O. » 66 » » 6,55	» 47 » » 3,30	Boterz. f
N. BOEKWEIT.	» 50 » » 3,60	Dederzaad f
Gr. Zd. 62 ℔ f 6,85	Bl. Voer 35 » » 2,20	G.Mostz. f 7 tot f 10
» 64 » » 7,25	» 38 » » 2,50	Raapolie f 39
Zwarte 64 » » 7,10	» 41 » » 2,75	Boter ¼ Ton f 26 f 28
Veen » »	Zw.Voer 38 » » 2,30	

De aanvoer van Granen was over 't geheel gering. — Tarwe met weinig handel prijshoudend. — Rogge en Boekweit iets hooger verkocht. — Gerst aan pelders wel zoo goed te plaatsen. — Haver tot vorige prijzen afgaande. — Boonen in een doen. — Groene Erwten f 11 a f 14; graauwe dito f 12 a f 15. — Zaden met geringen handel.

AMSTERDAM, 3 *October*. Tarwe met redelijken handel tot vorige prijzen. Entr.: 130 ℔ o. witb. Poolsche f 340; 130 ℔ Pommer f 315; 127 ℔ r. Koningsb. f 300. In cons.: 130 ℔ o. Zeeuws. f 340; 127 ℔ dito f 328; 129 ℔ j. Vriesche f 318; 125 ℔ mind. dito f 287. Rogge als voren: 119 ℔ Odessa f 225; 118 ℔ Archang. f 233. — Gerst ruim prijshoudende: 113, 115, 116 ℔ Deens. f 175, f 180, f 187; 114 ℔ dito f 172 in entr.: 116 ℔ Deensche Chevallier f 188, 110 ℔ Saal f 186.

Nog verkocht: 118, 120, 121 ℔ Pruiss. Rogge f 238, f 244, f 247 bij partijen.

Koolzaad in een doen: nieuw Elve 58 p. vl.; Zeeuws. $59\frac{1}{2}$ p. vl.; oud Elve $61\frac{1}{2}$ p. vl.; op 9 vat in Oct. $70\frac{1}{2}$ p. vl.; Nov. 71 p. vl. — Lijnzaad: in veiling 107 ℔ n. Kon. f 7 pr. mud. — Raapolie dadelijk ruim prijshoudend, op levering iets aangenamer: per 6 w. f 40,50. vlieg. f 39,50 a 75; Nov. f 39,50 a f 40 a f 39,75; Dec. f 39,75 a f 40; Mei f 38,50 a 75; Sept. f 37. — Lijnolie per 6/w. f 29,50; vlieg. f 28,75 a 50. — Hennepolie per 6/w. f 33; vlieg. f 32 a f 32,25;

LONDEN, 29 *September*. Van inl. Tarwe was heden iets meer ter markt dan verledene week, welke tot den prijs van den vorigen Maandag geplaatst werd. Vreemde in cons. onveranderd; in entr. was goed gevraagd, doch te hoog gehouden wordende, ging daarin weinig om. Nieuwe Gerst onveranderd, oude iets duurder. Boonen onveranderd. Graauwe Erwten 1 sh. lager, witte 4 sh. hooger. Haver was niet dan 6 p. lager te verkoopen. Het regt op vreemde Tarwe bedraagt thans 17 sh., Gerst 8, Haver 6 en Rogge 9.6.

Van den 1sten October. De flaauwe berigten van Holland, alsmede van onze westkust, veroorzaakten eene groote kalmte in de omzettingen van heden, daar dezelve zich slechts bepaalden tot kleinigheden voor de consumtie. Veranderingen in de prijzen zijn niet op te geven.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 4 *October*.

NEDERL. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{3}{16}$, $61\frac{5}{16}$, $61\frac{5}{16}$; Dito dito 3 pCt. $74\frac{3}{8}$, $74\frac{7}{16}$; Dito dito op resc. 4 pCt. $97\frac{7}{8}$, 98; Amortisatie Syndicaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{15}{16}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $162\frac{3}{4}$, 163, $162\frac{3}{4}$; Aand. Holl. Spoorweg-Maatschappij 127. — BELGIE, $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{3}{4}$; Dito bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{3}{4}$. — SPANJE, L. bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. $21\frac{1}{4}$, $21\frac{1}{2}$; Dito bij dito, onbep. stukken 5 pCt. $20\frac{1}{2}$, $20\frac{1}{4}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $30\frac{11}{16}$, $30\frac{15}{16}$, $30\frac{7}{8}$; Dito dito Kl. St. $31\frac{1}{8}$, $31\frac{3}{4}$; Coupons *Ardoins* $23\frac{3}{4}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $61\frac{7}{8}$, 62. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $107\frac{5}{8}$, $107\frac{3}{4}$; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $106\frac{3}{4}$; Certif. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $99\frac{3}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $93\frac{1}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Comp.* 4 pCt. $91\frac{5}{8}$.

Weenerb. bij *Goll en Comp.* 4 pCt. 101; Braz. 5 pCt. $80\frac{1}{2}$.

Integralen blijven na eene neiging tot prijsvermindering bij vrij levendige affaire nog zelfs iets hooger dan gisteren. Alle overige binnenl. fondsen onveranderd.

Naar Spaansche en Portug. was tot iets verhoogde prijzen eenige meerdere vraag.

Brazil. 1839 v. 100 £ $88\frac{1}{4}$; Grenada Uitgest. $5\frac{13}{16}$; Nieuwe Rijnspoorweg $133\frac{1}{2}$, 134.

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{2}$ pCt.: Prolongatie $3\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{5}{16}$; Handelm. $162\frac{3}{4}$ a $\frac{7}{8}$; Ardoins a 510 £ $20\frac{5}{8}$.

AMSTERDAM, 5 *October*. EFFECTEN-SOCIETEIT. (*Te half vijf.*)

Integr. 61 3/16, 3/8. Handelm. 163¼. Ardoins à 510 £ 20 5/8. Binnenl. 3 pCt. 30 13/16, 13/16, 31. Portug. 3 pCt. 62 11/16, ¾, ⅜, 11/16.
Integralen waren bij eenige affaire iets aangenamer.
Spaansche hebben zich insgelijks, bij vrij levendigen handel in Binnenl. 3 pCts., een weinig in koers verbeterd.
Naar Portug. was tot verhoogde koersen zeer levendige vraag.

Aan het BUREAU der *GRONINGER COURANT* is ten behoeve der Stoeldraaijers weduwe (*zie no.* 79) ontvangen :
Van den Heer R. G. .... *f* 1 — 50.

*** De OPENBARE LESSEN in de **LANDHUISHOUDKUNDE**, te *Groningen*, zullen weder worden GEOPEND op DONDERDAG, den 16den October 1845, des morgens te *elf* uren. Personen, die deze Lessen wenschen bij te wonen, worden verzocht, zich vooraf aan te melden bij den Hoogleeraar H. C. VAN HALL, te *Groningen*.

*** Wordt door deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Stad en Provincie gebragt, dat de Oogarts Ridder **CHRISTIAAN**, welke zich een' geruimen tijd te *Leeuwarden* heeft opgehouden en aldaar onderscheidene Operatiën met de gunstigste gevolgen heeft gedaan, binnen kort ook in deze Stad zal komen en eenigen tijd verblijven.
GRONINGEN, 6 October 1845.

Het **BESTUUR** der ACADEMIE *MINERVA* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende de Maanden NOVEMBER, DECEMBER, JANUARIJ, FEBRUARIJ en MAART, des DINGSDAGS en VRIJDAGS AVONDS van 7 tot 8 uren, in het GEBOUW van gemelde ACADEMIE, geregeld **ONDERWIJS** zal gegeven worden in de **WERKTUIGKUNDE** en in derzelver toepassing op de nuttige Kunsten en Bedrijven, voornamelijk met het doel, om de nijvere Volksklasse die theoretische en praktische kennis van de Werktuigkunde te doen verkrijgen, welke van eene dadelijke toepassing kan zijn bij de beoefening van het beroep, en welke zij, bij den tegenwoordigen staat der Wetenschappen en de vorderingen in alle takken van volksvlijt, zoo zeer noodig heeft.
Tot deze Lessen zullen worden toegelaten de HEEREN STUDENTEN aan deze Hoogeschool, en zoodanige KWEEKELINGEN dezer Academie, die tot een bepaald vak worden opgeleid en het ONDERWIJS in de WISKUNDE in genoegzamen omvang bereids hebben ontvangen, en eindelijk alle zoodanige personen, die in de voorschrevene termen niet vallende, bewijzen, de daartoe vereischte voorloopige kundigheden te bezitten.
Diegene, welke verkiezen eenen CURSUS in de WERKTUIGKUNDE, invoege boven vermeld, bij te wonen, zullen op eene Lijst, bij den Heer J. VAN CLEEFF voorhanden, daarvoor moeten teekenen, en zulks onder dadelijke betaling van *f* 5—00 voor den geheelen Cursus, ten ware zij van het Bestuur de bevoegdheid hebben verkregen, dat Onderwijs *gratis* te ontvangen.

Namens het Bestuur voornoemd:
(get.) J. H. GEERTSEMA, Cz.,
Secretaris.

Het **BESTUUR** der ACADEMIE *MINERVA* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende den GEHEELEN WINTER, als naar gewoonte, aan welgemelde Academie ONDERWIJS gegeven wordt aan ZEEVARENDEN in de STUURMANSKUNST en verdere WISKUNDIGE WETENSCHAPPEN. Zij, die dat Onderwijs verlangen, kunnen zich van nu af aan, ter bekoming van nader onderrigt, omtrent den tijd en de Voorwaarden van het Onderwijs, bij den Lector J. VAN CLEEFF vervoegen, en moeten, vóór en aleer tot hetzelve toegelaten te worden, van een SCHRIFTELIJK BEWIJS VAN TOELATING, door den Secretaris der Academie afgegeven, voorzien zijn.

Namens het Bestuur voornoemd:
J. H. GEERTSEMA, Cz.

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter bevordering en aanmoediging van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam *PICTURA*, op DINGSDAG, den 7*den October* 1845, des avonds te 7 uren. KUNSTBESCHOUWING.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris.*

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ: *Tot Nut van 't Algemeen*, op WOENSDAG, den 8sten October 1845, des avonds te 7 uren. — Openlegging van de DEPARTEMENTS-REKENING voor de Leden. — VERSLAG van den Penningmeester, ENZ.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris van Bestuur.*

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP.
OPENLIJKE VERGADERING

op Woensdag, den 15den October, des avonds te zes uren in de GROOTE CONCERTZAAL.
REDEVOERING van Prof. P. VAN LIMBURG BROUWER.
BIJDRAGEN van Prof. H. C. VAN HALL.
BEWIJZEN VAN TOEGANG voor Vreemdelingen zijn op den dag van elke Vergadering, des namiddags van 12—1 uur, te bekomen bij den Penningmeester Dr. G. A. STRATINGH, in het wijde van de Heerestraat, en wel voor de GEWONE VERGADERINGEN tegen betaling van 25 cents, en voor de OPENLIJKE VERGADERINGEN van 50 cents.

*** VERGADERING der LEDEN van het GENOOTSCHAP *TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID*, gevestigd te *ONDERDENDAM*, op Donderdag, den 16den October 1845, des namiddags te 3 uren, in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam*.

Op last van het Bestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN,
Secretaris.

Het **BESTUUR** van de AFDEELING *GRONINGEN* van het *NEDERLANDSCHE BIJBELGENOOTSCHAP* maakt aan al de Leden van het Genootschap bekend, dat er op Donderdag, den 16den October aanstaande, zal plaats hebben: 1) te 12 uren eene ALGEMEENE VERGADERING, in het PROVINCIEHUIS alhier, waartoe alle Leden des Bijbelgenootschaps toegang hebben, en waarin berigt zal worden gegeven van den STAAT der AFDEELING en des GENOOTSCHAPS, van de UITGIFTE van BIJBELS, van den STAAT der KAS, van het VOORGEVALLENE op de ALGEMEENE VERGADERING, in Julij te *Amsterdam* gehouden, en plaats hebben VERKIEZING van LEDEN in het BESTUUR der AFDEELING, enz.; 2) te 5 uren, in de GROOTE KERK, eene GODSDIENSTIGE BIJEENKOMST, waarbij Ds. J. SINNINGHE DAMSTÉ Voorganger zal zijn; wordende de Leden van het Genootschap vriendelijk uitgenoodigd, beide Vergaderingen met hunne tegenwoordigheid te vereeren. De laatste bijeenkomst is echter ook ingerigt voor hen, die geene Leden des Genootschaps zijn, en zal tevens dienen, om Giften voor hetzelve door Broederen Diakenen in te zamelen.
Voorts verzoekt het Bestuur der Afdeeling de Bestuurders der Vereenigingen buiten de Stad gevestigd, dat zij hunne verslagen uiterlijk vóór den 13den dezer, bij den Secretaris, L. G. PAREAU, inzenden, ten einde er nog het noodige gebruik van kunne gemaakt worden bij die Vergaderingen; wordende die Bestuurders tevens uitgenoodigd, alsdan te melden, hoe velen hunner de Godsdienstige Bijeenkomst in de Groote Kerk zullen bijwonen, opdat er schikking kunne gemaakt worden, om hun daarbij zitplaatsen te bezorgen. Eindelijk wordt aan deze Bestuurders berigt, dat er na den afloop der Godsdienstoefening nog eene BIJEENKOMST van BESTUURDERS aller BIJBELVEREENIGINGEN in het PROVINCIEHUIS zal plaats hebben.
GRONINGEN, 6 October 1845.

Het Bestuur der Afdeeling Groningen van het Nederlandsche Bijbelgenootschap,
Namens hetzelve:
L. G. PAREAU, *Secr.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van eene ZOON A. VAN CALCAR, geboren ROMKES.
HOOGEZAND, 30 September 1845.

*** Den 3den October beviel te *Veenhuizen* van een' ZOON MARIA ANTOINETTE SCHUNLAU, geb. VAN STAVEREN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene doode DOCHTER C. J. DIEPHUIS, Echtgenoote van
E. VAN DAM.
GRONINGEN, 4 October 1845.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote Vrouwe W. M. GOCKINGA van eenen ZOON.
GRONINGEN, 5 October 1845.
Mr. **J. W. QUINTUS.**

*** Getrouwd:
Mr. **H. J. ENGELKENS**
en
A. M. L. SIERTSEMA.
OOSTWOLD, 30 September 1845.

*** Getrouwd:
JAKOB SANTÉE NIEWEG,
ber. Pred. van Feerwerd,
ROELINE SANTÉE BOERMA.
'T ZANDT, 1 October 1845.

*** Getrouwd:
A. L. LESTURGEON,
Predikant te Oosterhesselen,
en
E. C. D. BOLL.
KOEVORDEN, 3 October 1845.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, onze geliefde Dochter en Behuwd-Dochter A. A. J. M. LEWE VAN ADUARD, in den ouderdom van bijna 9 jaren.
SOLWERT, 2 October 1845.
Jhr. **S. L. LEWE VAN ADUARD.**
C. E. CLEVERINGA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen te acht uren overleed, ten Huize van haren Schoonbroeder T. VAN HOUTEN alhier, tot onze innige smart, onze veel geliefde Zuster MARIA JANS KORTRIJK, in den nog bloeijenden leeftijd van bijna negenentwintig jaren.
De gevolgen eener langdurige keelontsteking maakten op het onverwachtst een einde aan haar, voor velen zoo dierbaar leven.
GRONINGEN, 3 October 1845.
G. J. KORTRIJK.
Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.
N.B. Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze *algemeene* tevens als *bijzondere kennisgeving* aan te nemen.

*** De Boekhandelaar **J. OOMKENS, JZOON**, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
I. Prof *B. H. LULOFS*, HANDBOEK van den *vroegsten bloei* der NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. Met *Inleidingen, Aanstippingen, Woordenboek*, enz. Gr. 8vo, *f* 4—00.
II. *J. J. A. GOEVERNEUR*, OOM WILLEM *en zijne Buurkindertjes*. Een Schoolboekje. 8vo., *f* 0 — 20.

DE CATALOGUS DER BIBLIOTHEEK,

nagelaten door wijlen den WelE. Zeer Gel. Heer Ds. **H. T. ROSKES**, is à **20** Cts. bij R. J. SCHIERBEEK, in de *Guldenstraat*, te bekomen. — De Verkooping begint MAANDAG, den 13den October 1845, en is alles te bezien op Vrijdag en Zaturdag bevorens.

*** Bij BRIEVEN van MEERDERJARIG-VERKLARING, door den HOOGEN RAAD der NEDERLANDEN op den 12den September 1845 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 27sten dier maand, no. 117, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 1sten October daaraanvolgende, zijn aan JACOBUS JOHANNES ARICIUS QUINTUS, Kandidaat in het Romeinsche Regt aan de Hoogeschool te *Groningen*, wonende aldaar, gegeven al de REGTEN, bij de Wet aan MEERDERJARIGEN toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.
Geschiedende hiervan openbare aankondiging, ter voldoening aan art. 486 van hetzelve Wetboek.
'S GRAVENHAGE, 3 October 1845.
G. VAN DER JAGT, Wz.,
Procureur bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

*** De HOOGE RAAD der *NEDERLANDEN* heeft op den 12den Sept. 1845 aan EPIMACHUS JACOBUS JOHANNES BABTISTA CREMERS, Student in de Regten, wonende te *Groningen*, op zijn verzoek, verleend VENIA AETATIS of BRIEVEN VAN MEERDERJARIGVERKLARING, welke, na goedkeuring des Konings, bij besluit van den 27sten September 1845, no. 117, van kracht zijn, en hem gegeven al de REGTEN, bij de Wet aan MEERDERJARIGEN toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.
EYSSELL,
Procureur bij den Hoogen Raad.

LET WEL!

HET PLAATSELIJK BESTUUR van *ZUIDLAREN* is voornemens, op WOENSDAG, den 15den October aanstaande, des voormiddags te 11 uren, ten Gemeentehuize aldaar, publiek te verpachten:
Het **SCHIPVEER** van *ZUIDLAREN* op *GRONINGEN*, *vice versa*, met de daarbij behoorende HERBERG.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer BURGEMEESTER aldaar.

Het Plaatselijk Bestuur voornd.:
P. A. G. DE MILLY.
Van wege denzelven
E. BENTUM, l.g.

*** **BURGEMEESTER** en **WETHOUDEREN** der GEMEENTE *DELFZIJL* brengen bij deze ter kennis van de Belanghebbenden, dat de **NAJAARS-VEEMARKT** te *DELFZIJL* zal worden gehouden op DONDERDAG den 16den dezer maand, en dat aldaar GEEN STEDEGELD betaald zal worden.
DELFZIJL, 4 October 1845.

Burgemeester en Wethouderen voornd.:
P. J. VOS.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris:
ONNEKES.

*** De OVERSTE SCHEPPER en SCHEPPEREN van het GENERALE ZIJLVEST der *DRIE DELFZIJLEN* brengen bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door derzelver GECOMMITTEERDEN zal worden gedaan de **SCHOUWING** over het KANAAL van *GRONINGEN* tot *APPINGEDAM*, en van dáár verder tot aan *DELFZIJL*, op WOENSDAG, den 15den October 1845, te beginnen van *Groningen*, des morgens te 7 uren.
Al hetgene van de zijde van het Trekpad of van de Landzijde het gebruik der afstrooming hinderlijk, of tot demping, door inslijking, vuilnis, steen, als anders, schadelijk mag zijn, maakt een der voornaamste voorwerpen dezer Schouwing uit.

De Overste Schepper en Schepperen voorn.:
G. G. POELMAN.
Uit last van dezelven:
J. Q. CLEVERINGA, *Secretaris.*

Mr. **J. J. DE SITTER**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Dingsdag, den 7den October 1845, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, bij de Brug buiten de Boteringepoort te *Groningen*, des namiddags te 2 uren, te verkoopen: ongeveer **20 VETTE KOEIJEN**, en **2 PAARDEN** tot alle werk geschikt.

*** Mr. **C. E. STREEMAN**, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ten verzoeke van de Erfgenamen van Mr. E. J. CREMERS en Mr. F. J. J. CREMERS, te *Groningen*, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, publiek te verhuren:
Ruim 72½ Bunders BOUWLAND, gelegen in den *Finsterwolder-Polder*, onder *Oostwold*, in 14 perceelen, en nog daarbij twee perceelen DIJK, nevens dit Land gelegen.
Deze Verhuring zal zijn op Woensdag, den 15den October 1845, des namiddags te 3 uren, ten Huize van den Kastelein JAN R. HAAN, te *Oostwold*, alwaar, en ten Kantore van den Notaris, de Conditiën te lezen zijn.

HOUTVEILING,

onder Werkelijke Houtkoopers, op Donderdag, den 9den October 1845, des voormiddags te elf uren, ten huize van de Weduwe VAN DER BOOGH, te *Appingedam*, van eene aanzienlijke partij **NOORDSCHE HOUTWAREN**, waaronder drie nieuwe, van onderscheidene Havens aangevoerde Ladingen, bestaande in Maats en Overmaats BALKEN-, JUFFERS, EIKEN STOLPEN, ENZ.

Mr. H. J. OFFERHAUS,
Notaris.

*** Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, zal er, op Woensdag, den 22sten October 1845, precies te 1 uur, bij den HUIZE *LELLENS*, te *Lellens*, Boeldag worden gehouden van 31 extra PUIK VETTE ZWARE **KOEIJEN** en 25 **LAMMEREN**; kunnende het Vee in de Weide blijven.

FIRMA **VAN CLEEFF & HESSELINK.**

HEDEN VOOR- EN NAMIDDAG

van 10—12 en van 2—5 uren in 't VERKOOPLOKAAL bij den Apoortenboog te bezien, en MORGEN, WOENSDAG, te 10 uren te beginnen, de VERKOOP van de nagelatene deftige ***Meubelen***, en solieden **INBOEDEL**, waarbij nog een fraai EIKENHOUTEN LEDEKANT met Mah. Kap en groen Moiré Behangsel met draperiën, BEDDELINNEN, TAFELGOED en hetgeen meer in de vorige Courant is gedetailleerd.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HEEREN BEHUIZING aan de Noordzijde van het Martini Kerkhof, lett. C no. 163 rood, bestaande uit zes Kamers en een' TUIN, Keuken en Kelder, enz. Te bevragen bij den Timmerman WALKER, in den Krom-Elleboog.

TE KOOP:

het HUIS met eenen extra grooten TUIN, gelegen in den Achter-den-Muur alhier, toebehoorende aan Mr. J. L. TRIP, Advokaat.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene kleine BEHUIZING, voorzien van Kamer, Keuken, Kelder, Stookplaats, Bleekveld, Put- en Regenwater. Te bevragen bij J. HAFTENKAMP, Boekverkooper in de Nieuwe Ebbingestraat.

OPVOEDING EN ONDERWIJS VOOR R.-CATH. JONGE HEEREN.

J. F. V. DE SMITH, *Fransch-Kostschoolhouder* te *Boxmeer*, Prov. *N.-Braband*, welke in zijn nieuw opgerigt INSTITUUT mede ÉLÈVES uit de Provincie *Groningen* mag tellen, berigt hierdoor aan OUDERS en VOOGDEN, dat bij hem nog gelegenheid is ter plaatsing van eenige JONGE LIEDEN.
Van het Onderwijs in die VAKKEN en KUNDIGHEDEN, welke de vereischten van eene beschaafde opvoeding, en met de Voorwaarden, breedvoerig in de, aan het Pensionaat verkrijgbare Prospectussen omschreven zijn, zal de Godsdienst den grondslag uitmaken.
Nadere inlichtingen zullen volgaarne gegeven worden door den Weleerw. Pater Prior STRICK, Pastoor, en den Weledel Achtb. Heer Mr. HENGST, Burgemeester te *Boxmeer*.

BRANDON EN COMP.,
te Groningen,

hebben ontvangen: Een nieuw assortement ***O. I. Zijden FOULARDS, Satijnen*** *en* ***Zijden Heeren ECHARPEN*** *en* ***DOEKEN, BOORDEN*** *(in diverse Kwaliteiten en Modellen),* ***HANDSCHOENEN*** *van A. PRIVAT, te Parijs, de nieuwste* ***Stoffen*** *voor* ***VESTEN, PANTALONS, CHESTERFIELDS*** *en* ***PALETOTS, MAC-INTOSSEN,*** *ook* ***MANTELS*** *van CAOUTCHOUX, (ondoordringbaar voor den regen),* ***HUISJAPONNEN,*** *van f* **5.00** *en hooger.*
Tevens berigten zij, dat de voorhanden zijnde ***Spiritus GASLAMPEN*** *en* ***KANDELAARS*** *tot verminderde prijzen* zullen worden uitverkocht.

KLEEDINGMAGAZIJN EN KLEERMAKERIJ

aan de **VISCHMARKT,**

heeft in voorraad of wordt ten spoedigste naar het lijf bewerkt: Lakens Duffelsche Overjassen en Mantels, Drap de Russi, tot Winterbroeken, geheele Pelsmantels en Pelsjassen, Vesten en Winterpetten, zwaar gewatteerde Paletots, van *f* 8 en hooger, zelfs voor kleine Jongens van *f* 4½, enz.; te veel om alles te noemen; heeft heden ook eene partij Winter Trico Ondergoederen ontvangen; vriendelijk rekommandeert zich

J. B. MEDDENS.

*** De ondergeteekende, *Stads-Dansmeester*, adverteert aan Ouders en Voogden, dat hij, gelijk als in de vorige Wintermaanden, TWEE UREN per week openhoudt, om **LES** te geven op eene geschikte Zaal aan Kinderen, welke geene gelegenheid hebben aan de Scholen of aan Huis. Degenen, welke hierop reflecteren, gelieven zich, om met den 1sten November aanvang te maken, bij hem te vervoegen vóór den 20sten October.

P. BEKKER,
aan de beplante Ossenmarkt.

J. DATEMA,

aan de Groote Markt, heeft zoo versch uit zee ontvangen: versche, frisch gevangen TEXELSCHE OESTERS, die ook best zijn om te verzenden; verzoekende verder eens iedens gunst.

HARDDRAVERIJ TE SAPPEMEER.

De gewone JAARLIJKSCHE HARDDRAVERIJ zal dit jaar te *Sappemeer* plaats hebben op WOENSDAG, den 8sten October 1845, waartoe alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen van Keurmeesters zijn en in het vorige jaar alhier geenen Prijs hebben gewonnen.
PRIJS: Eene brillante **ALBASTEN PENDULE** met **2 VAZEN.**
PREMIE: Eene massive **ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS.**
Aangifte en Keuring der Paarden in het Gemeentehuis te *Sappemeer*, des voormiddags te 11 uren. Rijding precies te 2 uren.

*** Eene fatsoenlijke Protestantsche **JUFVROUW**, oud 25 jaren, die de betrekking van HUISHOUDSTER in eene talrijke Familie naar genoegen waarneemt, wenscht verplaatst te worden. Er zal meer op eene vriendschappelijke behandeling, dan op een groot Salaris gerekend worden. Adres met franco brieven onder letter F, bij den Boekhandelaar J. B. WOLTERS, te *Groningen*.

Drie Schoenmakersknechten,

dadelijk *WERK* verlangende, adresseren zich ten spoedigste bij P. J. SINNEL, Mr. Schoenmaker te *Muntendam*.

NB. Een **PERSOON**, beneden de 30 jaren oud, biedt zich aan als **PLAATSVERVANGER** voor de INFANTERIE of KAVALLERIE, liefst om binnen drie maanden in Dienst te treden. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.